

$$\frac{9-10}{99}$$

A photograph of three children dressed as chefs. Two boys on the left wear white chef hats and yellow neckerchiefs, while a girl on the right wears a brown hat and a dark neckerchief. They are standing behind a large, dark green Christmas tree.

UKA
EGIE

Tenkrát na východě

Bílá škodovka se šinula pomalu směrem k našemu tábořišti: zhoupala se ze silnice a dlouhým údolíčkem projížděla po družstevní louce. Řidič neznal přesně, kudy jet, a tak to s ním i se spolucestující muselo notně házet.

Byla to docela kočka. Po třinácti letech už nevím, jestli měla kraťasy nebo džiny, ale mohlo jí být jen o pár let víc než mně, tehdy dvacetiletému.

"Dobrý den. Vy jste soudruh hlavní vedoucí? Jsem Brikcínová, Naďa Brikcínová z ÓVĚ ESESEM. Přijela jsem zkontrolovat váš tábor."

Zalupal jsem po dechu. Čekal jsem hygieničku - a ona esesmačka.

"Vy máte týpí." Řekla to pomalu a důrazně a člověku to znělo, jako by řekla: Máte tu choleru.

"A v těch týpí spí děti! Jakou táborovou hru hraje? Rudolfa? Jako toho krále?"

Plula táborem a já za ní. Hutututu považovala za indiánskou a ne příliš vhodnou hru. Postrádala označení tábora.

Zastavili jsme se u kuchyně a pohlédla mi zpřímá do očí: „Já vím, že jste turistický tábor. Že nejste pionýři. Ale já tu nevidím ani znak socialistické tělovýchovy! Ukažte mi stan tradic!"

Stan tradic jsme neměli. Měli jsme stan-kancelář se slibáky, replikami středověkých knoflíků a pár foglarovkami, měli jsme pět týpek, na které jsme byli patřičně hrdi, měli jsme skvělou zvoničku (zvoneček, symbol katolické mystiky, v ní

vyvolal zděšení), měli jsme odpadovku, bránu s rudolfovským erbem a dvě latríny, zpola naplněné. Stan tradic jsme neměli a ta hnědovláska to nedovedla pochopit.

„Co by tam jako ...mělo být?“, tázal jsem se příčinnivě a ona triumfovala.

„Máte přeci své tradice. Proletářská tělovýchova. DTJ. No a pak něco z dějin MDH-KSČ všeobecně, ale přehlednou a srozumitelnou formou, soudruhu vedoucí, aby to pro děti bylo stravitelné. Ukážete mi kroniku?“

Nad kronikou a nad černým kafem jsme se usadili v jídelně. Listovala útlými prstíky naší drahocennosti a trochu rezignovaně pak bichli zaklapla.

„Ale vlastně - zapisu vám tam zápis. “ Beze slova jsem kroniku znovu otevřel a ona popsala stránku úhledným písmem. Pak vstala a já couval, zakrýváje zády Karáskovy songy napíchané na dřevěné stěně naší polní kuchyně.

„Není to tak zlé ...ale protože nejste pionýři, pošlu vám sem někoho z Óvě Svazarmu. Ty náhodský soudruzi jsou rozumný... Přemýšlejte o tom stanu tradic.“

Chvilí vypadala docela mile a na odchodu. Usmál jsem se. Veronika z kuchyně vyslala povzbudivý pohled a drahá máti-kuchařka zahlomozila nádobím.

Doprovázel jsem ji k autu.

„Proč hraje toho Rudolfa? Nedala

by se ta hra inspirovat něčím současným? Je rok kulatého výročí založení strany, jsou volby do zastupitelských orgánů...”

„To si nedovedu - nezlobte se - představit. To fakt ne.“ Nevěřicně jsem na ni zíral.

Šofér lině kouřil a vzduch trochu zhoustl.

„My se ale vyjadřujeme i k vašim táborům. Propříště ...“

Spolkl jsem tu výhrůžku a pak už jen sledoval, jak bílá škodovka poskakuje po cestě od Klučanky.

Za pár dní opravdu přišel soudruh ze Svazarmu. Táborová kreslířka zvaná Čery před tím překreslila z Malé turistické encyklopedie znak ČSTV a vypsala pár canců z dějin tělovýchovy. Přilepili jsme to, srábcí, místo Karáskových písniček a svazarmovec byl spokojen. Chtěl ale osvětu o odboji a doporučil nám proto stařečka z blízké vesnice. „Za ním dojděte, on bude vyprávět o fašistech a bude vše dobré.“ Právil a odjel škodovkou, barvu už jsem zapomněl.

Vypravili, zastihli, vyjednali, nepřišel. Stařeček měl přijít k ohni a my jsme se smířili s tím, že to nemusí být až tak blbé, takovéhle vyprávění, ale nikdy nedorazil. Tenhle svazek kroniky se nám pak taky ztratil. Mrzí mě to, protože zápis od soudružky ze svazu mládeže v Náchodě byl fakt šfavnatý.

Občas, když sjíždíme na Klučanku po soukromých loukách a auto nadhazuje a kodrcá, si na ni vzpomenu.

Copak asi dělá?

Děvenka naše starostlivá.

Tomáš Novotný

Autor, učitel základní školy, jest náčelníkem tomíků.

Milénium

Tak nám začíná poslední rok století. Celý svět chce vykročit do nového tisíciletí s čistým štítem. S novými nápady, s lepšími úmysly.

Ani naše sdružení na tento přelom nezapomínají. Čas běží rychle a svět v něm se mění stále rychleji. A tak se zamýšlíme nad tím, jak bude naše činnost vypadat v dalších letech, co budeme nabízet v této překotné době spotřebních lákadel a informačních médií dětem a mládeži. Jestlipak je ještě budou oslovovat činnosti, které pro naše rodiče či pradědečky byly něčím úžasným a zbrusu novým? Máme vůbec šanci je upoutat? A bude vůbec v době podnikání dost dobrovolníků, kteří by nějakou činnost pro děti chystali?

Vymýšlíme strategie, plány a projekty. Hodnotíme, co jsme zvládli za posledních deset svobodných let.

Pátráme, jak se nám vedlo před sametovou revolucí, v šedesátém osmém, po druhé či dokonce první světové válce. Hrabeme se v archivech a ohlížíme se po kořenech našich hnutí a sdružení, abychom na těchto základech stavěli pro nové tisíciletí.

A o tom je i toto dvojčíslo Archy. Hezké čtení a šťastný rok 2000

Michala Rocmanová-Káča

Valné shromáždění ČRDM

Dne 25. listopadu proběhlo v zasedací místnosti Paláce YMCA řádné podzimní zasedání valného shromáždění ČRDM. Program byl nabitý – stejně jako místnost, ve které jsme jednali. Jak se stále ČRDM rozrůstá, budeme se příště už asi muset přestěhovat do větší zasedačky...

Přehledka přijatých dokumentů, kořeněných věcnou, ale nekonfrontační diskusí – svědčí o jediném: roční batole se zdatně „klube z plen“ a nenaplněny zůstávají před-

povědi skeptiků o uzavřenosti a strnulosti. ČRDM na každém valném shromáždění přijímá nové členy – a světe div se – na rozdíl od předpovědi našich „hodnotitelů“ jde zejména o tzv. menší sdružení. Novými členy jsou od tohoto VS Keltoi a Klub DOMINO, Dětská tisková agentura.

Došlo také k doplnění představenstva ČRDM – novým členem byl jmenován a valným shromážděním potvrzen p. František Podolník ze Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska.

Jednání se proti předpokladům protáhlo na více než tři hodiny – což je dokladem toho, že naše společná setkávání mají nejenom smysl, ale podrobná diskuse k některým tématům (například Fond dětí a mládeže či pojištění) je nanejvýš inspirativní.

- redakce -

Prohlášení VS ČRDM

Valné shromáždění ČRDM

vydává toto prohlášení

k rozvířované kampani

kolem tzv. problému velkých a malých sdružení

Česká rada dětí a mládeže sdružuje dvě desítky organizací dětí a mládeže. Na jedné straně ji vytvářejí sdružení tzv. velká – postihující svojí organizační sítí celou republiku a tvořená soustavou nižších organizačních jednotek, z nichž jedna každá by mohla být samostatnou organizací – působí buď v určitém regionu, nebo obci či dokonce jen čtvrti města. Na straně druhé ji tvoří sdružení tzv. malá – představující často jen několik stovek či desítek členů a působící právě jen v určitých regionech atp.

Přesto vedle sebe tato sdružení netoliko existují, ale navíc spolu úspěšně spolupracují a podílejí se, každý přiměřeným dílem, na vnitřním životě ČRDM i jejím působení směrem ven.

Všechna sdružení disponují rovnocenným objemem informací, všechna sdružení bez rozdílu se mohou podílet na aktivitách ČRDM. Roční zkušenost prokázala, vzhledem ke stále rostoucímu počtu členských sdružení ČRDM, že úspěšná koexistence i takto rozdílných uskupení na půdě ČRDM je nejenom možná, ale oboustranně obohacující a prospěšná.

V současné době rozdmýchávaná kampaň směřující k poškození vztahů mezi rozdílně velkými organizacemi je nebezpečná. Naši zástupci v Komoře mládeže bez nejmenších problémů podpořili (mimo chodem ze strany MŠMT předem připravené) poměrně rámcové rozdělení předpokládaných finančních prostředků určených na dotace. Stejně tak je nutné zdůraznit, že ani MŠMT nevnímalo změněná pravidla v organizaci grantového řízení jako tendenci k likvidaci tzv. malých sdružení. Ostatně vycházelo při jejich stanovení z doporučení pracovní skupiny, v níž měla ČRDM i KS DM paritní zastoupení. A tak nebyl žádný „boj“ o výši dotací pro tzv. velké a tzv. malé. Nelze též nepřipomenout rok 1997, kdy bříme škrtů v dotacích na sebe solidárně převzala právě tzv. velká sdružení – s vědomím, že se jim může snad lépe „rozložit jejich dopady“ – nicméně to v praxi přineslo menší objem dotací na činnost dětí v tzv. velkých sdruženích. Všichni tento bezprecedentní krok přijali zcela samozřejmě...

Je sice dobré v potřebném okamžiku na nepravosti poukazovat, ale k tomu je třeba znát fakta. Tzv. problém velkých a malých sdružení a jejich financování neexistuje. A vynášení této karty může přinést pouze jediné – poškození atmosféry mezi námi. To považujeme jako zástupci tzv. velkých i tzv. malých sdružení za nedobré.

Vyzýváme proto všechny, kteří tento problém cítí, aby si opatřili dostatek informací – neboť jiná argumentace než věcná nemá smysl.

Praha 25. 11. 1999

Členové Valného shromáždění ČRDM

Přežijeme rok 2000?

5. listopadu 1999 se v Karlínském Spektru konal seminář s názvem „Přežijeme rok 2000?“. Pořádala ho Česká rada dětí a mládeže a byl zaměřen na problematiku vzniku vyšších územně správních celků. Seminář řídil místopředseda České rady dětí a mládeže p. Pšenica, který v úvodu představil hosty Ing. Františka Dohnala ze Svazu měst a obcí a PhDr. Hanu Pauzerovou z Ministerstva vnitra, seznámil přítomné s programem semináře a vyzval sdružení ke spolupráci i na úrovni budoucích nově vzniklých vyšších územně správních celků (krajů). Semináře se účastnili zástupci sdružení z jednotlivých regionů, budoucích krajů. Škoda jen, že se nesešli v tak hojném počtu, jak se předpokládalo.

Jako první vystoupil se svým příspěvkem p. Dohnal, který pohovořil o Ústavním zákoně o vytvoření vyšších územních samosprávních celků a jeho novelizacích. Nově vzniklých krajů bude, i s hlavním městem Prahou, čtrnáct. Vzhledem k výjimečnosti a odlišnosti území hl. m. Prahy, vztahuje se na ni zvláštní zákon.

Dále p. Dohnal přiblížil systém rozhodování na místní úrovni (zastupitelstvo - městská rada - komise). Sdružením bylo doporučeno, aby na podzim (města v té době tvoří rozpočet na další rok a musí rozhodnout, kolik peněz případně mládeži) sestavila návrh činnosti na příští rok a předložila jej některému z výše uvedených orgánů. První selekci dělají většinou komise - postoupí požadavky městské radě a ta je nakonec postoupí zastupitelstvu. Jednání zastupitelstev jsou veřejná.

Poté p. Dohnal přiblížil problém nedostatku peněz v obecních pokladnách. Obec musí finančně dokrývat např. školství, mateřské dovolené, atd. Stát zde přispívá jen velmi málo. Zde zaznělo další doporučení, aby byla iniciována snaha změnit systém financování obcí tak, aby existoval balík

peněz, který by byl určen vyloženě jen na činnost sdružení dětí a mládeže. Následovala přestávka, ve které p. Dohnal neustále odpovídal na další a další dotazy. Po přestávce se slova ujala pí. Pauzerová, která se zaměřila na aktuální představy ve změnách státní správy a samosprávy. Přítomným vysvětlila pojem veřejná správa. Ta se dělí na státní správu (zajišťuje zákonost, práva občanů) a samosprávu (souhrn všech věcí, které si obec sama spravuje). Se vznikem VÚSC se očekává lepší organizační struktura.

Následovala diskuse, ve které pí. Pauzerová zodpověděla mnoho dotazů. Na příspěvek pí. Pauzerové navázal p. Pšenica a pohovořil o financování regionálních i celostátních projektů a o vícezdrojovém financování. Je třeba hledat možné zdroje (nadace, fondy,...). V závěru byla přítomným blíže představena Česká rada dětí a mládeže a její vize v budoucnu a podána informace o Bambiřádě 2000. Zde padl také poslední návrh, aby ČRDM podobný seminář uspořádala znovu, až bude v této problematice znám nějaký posun.

P. R.

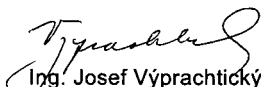
ČRDM

PROHLÁŠENÍ ČRDM K 17. LISTOPADU

Česká rada dětí a mládeže si spolu se všemi ostatními demokratickými organizacemi ČR v těchto dnech připomíná desáté výročí listopadových událostí v roce 1989, desáté výročí pádu komunistické totality a počátku obnovy svobodné občanské společnosti v naší zemi.

Česká rada dětí a mládeže je občanské sdružení nezávislé na politických stranách a hnutích, ale jednoznačně se hlásící k hodnotám občanské svobody a demokracie. Vždyť právě polistopadový vývoj umožnil všem členským organizacím rady doopravdy naplňovat své poslání ve výchově dětí a mládeže; zahájení či znovuoobnovení své legální existence, případně obnovení principů demokracie a plně nezávislé samostatnosti ve sdruženích, která byla pod tlakem bývalého politického vedení naší republiky.

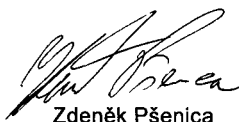
Klademe si za cíl hájit oprávněné zájmy dětí a mládeže. S hlubokým přesvědčením konstatujeme, že jakákoliv ideologie založená na nenávisti – třídní, rasové, národnostní či jiné – ve svých důsledcích zájmy mladých lidí nesmírně poškozuje. Proto vyjadřujeme svoji upřímnou naději, že mladí lidé již nikdy nebudou muset žít ve společnosti ovládané diktátem jakékoli ideologie.

Ing. Josef Výprachtický

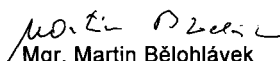
1. místopředseda
ČRDM
(za sdružení Junák – svaz skautů a skautek ČR)

Ing. Jana Vohralíková

předsedkyně
ČRDM
(za sdružení YMCA v ČR)

Zdeněk Pšenica

místopředseda
ČRDM
(za Folklorní sdružení ČR)

Mgr. Martin Bělohávek

místopředseda
ČRDM
(za sdružení Pionýr)

25. XI. 1999

Pohled do budoucnosti

rozhovor s ing. Janou Vohralíkovou,
generálním sekretářem YMCA v ČR
a předsedkyní ČRDM

Předpokládáte pokračování Vaší činnosti i v příštím tisíciletí, a jak?

Vzhledem ke skutečnosti, že YMCA je jedna z největších a historicky nejdéle fungujících mládežnických organizací na světě, její činnost v příštím tisíciletí nejen očekávám, ale zároveň si moc přeji, aby i naše česká YMCA se stále více přibližovala představě, kterou měli na začátku její zakladatelé. A sice, že se vynasnaží do své práce a tím i do společnosti vnést křesťanské principy, nejenom teorií, ale především praxí, že bude objevovat potřeby společnosti a reagovat na ně svými programy a především bude vytvářet otevřený prostor, kde bude lidem dobře.

Myslíte si, že v činnosti nastanou nějaké podstatné změny?

Myslím, že by měly. Pokud má YMCA naplnit své poslání, musí mnohem víc otevřít své programy a cíleně se snažit reflektovat potřeby doby, mladých lidí. Možná to zní trochu obecně i nadneseně, ale když si uvědomíme, že po revoluci Ymku obnovila skupinka lidí, z nichž si už málokdo pamatoval, o čem byla naše organizace dřív, a že se do její činnosti zapojila nejrůznější společenství, která dříve pracovala v podzemní církvi, je to myslím jasnější. Můj vlastní obrázek nebo chcete-li vize organizace se velmi výrazně změnila, když jsem měla možnost setkat se s ní v zemích, kde její tradice nikdy nebyla přerušena.

Co očekáváte od střešní organizace ČRDM?

V letošním roce jsem měla jedinečnou možnost účastnit se v Ženevě diskuse lidí z nejrůznějších koutů světa o budoucí struktuře YMCA v novém tisíciletí. Podtextem celého problému byla otázka, zda zrušit Světovou alianci YMCA a zachovat pouze regionální aliance či nikoliv, zda platit dvoje členské příspěvky či nikoliv. A při téhle dlouhé a náročné diskusi jsem si uvědomila, jak velké množství problémů je ve světě v nejrůznějších modifikacích společných. A tak všechno, co může být uděláno na nejnižší úrovni, nechť je tam uděláno a teprve to, co nejde, ať je delegováno výš. Podle

tohoto schématu očekávám, že ČRDM bude dělat jenom to, co jí přísluší, že to bude dělat na úrovni a že bude všem seriózním a spolehlivým partnerem.

V čem vidíte problémy v následujícím miléníu?

Musím říct, že mnohem víc než nedostatku financí se obávám narůstajících neshod mezi sdruženími, neschopnosti dohodnout se a toho, že se postupně přidá k dlouhému zástupu subjektů šířících „blbou náladu“. Moc bych si přála, aby tomu tak nebylo, aby právě neziskový sektor byl nositelem pozitivních myšlenek a podnětů, aby výrazně přispíval k změně atmosféry ve společnosti, ale nevím, nevím.

Jak se změnila hnutí za 10 let? Soudě podle našeho, myslím, že v programové rovině zas až tak moc ne. Snad se trošku naučila žít v jiných podmínkách, určitě se vylepšila „administrativní“ stránka na úkor živelnosti, a učí se zdárně čelit nepříznivým vnějším podmínkám, např. se snaží o více-zdrojové financování.

A co konflikty s mocí před revolucí?

Vzhledem k tomu, že YMCA před revolucí neexistovala ani v ilegální podobě, můžu psát jen o zkušenosti své osobní. Co se týká mého vedení dětí v Sokole, nebyly problémy, myslím, žádné. Tělovýchovné organizace, byť historické, režim poměrně toleroval. Samozřejmě nešlo děti oficiálně vychovávat v duchu starých sokolských tradic, ale jinak se cvičení ani víkendovým akcím překážky nekladly. Horší už to bylo s mým působením v podzemní církvi. Patřila jsem k jedné ze skupin salesiánské mládeže, která se pravidelně scházela a společně pracovala. Byly to roky, na které velmi ráda vzpomínám. Když jsem posléze začala vést svoji vlastní skupinu, skončilo to po půl roce pobytem v „Bartolomějské“ a podminečným vyloučením ze školy. To je třeba jedna z věcí, kvůli které bych moc nerada, aby se vrátil minulý režim.

Zeptali jsme se Mgr. Jaroslava Tučka, pracovníka odboru pro mládež MŠMT

1. Čím konkrétně myslíte, že se budou zabývat vaše děti - vnučata za 10 let ve volném čase?

Jelikož mám již dospělé děti, předpokládám, že se budou zabývat prací. Volný čas bude pro ně spíš zbožné přání. Budu-li však mít vnučata, tak věřím, že ta se budou snažit aktivně působit v některé z forem zájmové činnosti - v DDM nebo občanském sdružení. Co konkrétně, je těžko říci. Budou-li však po dědovi, tak nejspíše v nějaké táborno-trampské činnosti, sportu a muzice.

2. Jakou roli by měli hrát ve volbě volnočasových aktivit dětí jejich rodiče?

Podle svých zkušeností jsem přesvědčen, že rodiče by měli mít rozhodující úlohu. Oni především ovlivní zaměření činnosti svých potomků a měli by jim dát pro to základy. Rodiče musí sledovat své děti a mít přehled, co ve volném čase dělají. Nemyslím, že rodič je hlídač. Měl by být přirozeným rádcem a pomocníkem. Děti rády (i když třeba nevědomky) přebírají zvyky rodičů. A táfinek na kanapi u televize asi není tím ideálním příkladem.

3. Pasivní zábava (počítače, TV, ...) je na postupu. Dá se to nějak zastavit?

Tohoto novodobého fenoménu se asi nezbavíme. Já však věřím, že za pár let se pro děti počítač stane nezbytnou součástí školní i mimoškolní přípravy. Již to (snad) nebude jen surfování po internetu a hraní více či ještě více hloupých a drastických počítačových her. Totéž televize. Pokud současná generace odolá útoku primitivismu a nevkusy NOVY a některých kabelů a satelitů, pak snad se televize stane jen doplňkem ve využití volného času a snad i zdrojem určitého vzdělávání či zajímavých informací. Rád bych se dočkal toho, až se zamezí náporu primitivních krváků a hnusných rádoby-hororů, kterými jsou dneska děti zahlcovány. Ale taky snad budou mít co jiného a přitažlivého nabídnout.

Anketa - Co nás čeká po roce 2000?

Na budoucnost aktivit ve volném čase se Sdružení klubů správných kamarádů ČR ptalo děti ve věku 10 - 18 let:

Otázky:

1. Co myslíš, že budeš dělat ve volném čase za pět let?
2. Chtěl bys, aby tvoje děti měly podobné zážitky (ze sdružení) jako ty?

Zorro - 15 let

1. Za pět let budu dělat určitě patrona klubu, možná i vedoucího střediska nebo zástupce vedoucího střediska. Klubům SKSK ČR se věnovat nepřestanu.
2. Samozřejmě. Povedu je k tomu, aby měly svůj klub. Myslím, že se svými kamarády uděláme z našich dětí kluby.

Pepíno - 14 let

1. Asi zůstanu ve sdružení. Buď budu dělat patrona klubu nebo budu v radě střediska nebo aspoň v redakční radě našeho střediskového časopisu. Rád bych byl také jako lektor ve sdružení a předával své zkušenosti ostatním.
2. Budu se snažit, aby je měly, aby byly také ve svém klubu a uměly se aktivně bavit.

Mírek Pařízek - 14 let

1. V té době mi bude devatenáct a určitě ještě v klubu budu. Rád bych dělal patrona nebo aspoň někomu s patronováním klubu pomáhal.
2. Chtěl bych to a věřím, že budou mít stejné zážitky jako já.

David Konečný - 12 let

1. Pět let je dlouhá doba, ale myslím, že budu ještě v klubu a budu se snažit pomáhat mladším.
2. Zatím si nedovedu představit dobu, kdy budu mít děti.

King - 13 let

1. Určitě budu pokračovat v činnosti našeho klubu. Bude mi osmnáct, budu mít asi trochu jiné zájmy, ale tábořit mě bude bavit pořád. A chci to učit mladší, tak jako to mě naučili naši patroni, kterým v té době bylo 18 až 20 let.
2. Bude-li to kluk, bude určitě jako já. Dceru si představit nedovedu.

Miloš Falta - 13 let

1. Pokud nedojde v mém životě k nějaké převratné změně, jakou je třeba stěhování, zůstanu věrný svému klubu.
2. Byl bych rád, ale zatím je to příliš daleká budoucnost, dřív než za deset let děti neplánuju.

Pavel Morávek - 14 let

1. Jsem velitelem našeho klubu a baví mě to. Proto u toho zůstanu. Časem pak přejdu do funkce patrona.
2. Rád bych dělal patrona klubu, v kterém budou moje děti.

Plašmuška - 14 let

1. V klubu se mi líbí a myslím, že se s takovou činností asi skončit nedá, proto v ní budu pokračovat jako patron nebo vedoucí nějakého oddílu.
2. Určitě

Marek Břežanský - 12 let

1. Za pět let budu zcela určitě ještě aktivním členem SKSK ČR. To vím docela určitě. Myslím, že se téhle činnosti budu věnovat nejméně 10 let, ale spíše o hodně déle. Ne sice jako dítě v klubu, ale jako patron, lektor, člen rady SKSK ČR a pak i člen náčelnictva SKSK ČR. Chci si jednou zasloužit olympijskou barvu Březového lístku.
2. Určitě ano, i když si to zatím nedovedu představit. Dříve než za deset let se to totiž určitě nestane.

David Lorenc - 13 let

1. Tato činnost mě hrozně baví a myslím, že je mým posláním. Rád bych šel studovat pedagogickou školu a věnoval se dětem profesionálně. Teď jsem velitelem klubu, rád bych klub vedl ještě delší dobu, a až ho předám někomu mladšímu, tak mu chci dělat patrona. Rád bych se časem dostal i do náčelnictva SKSK ČR. Zavazuje mě k tomu i to, že jsem nositelem „březového lístku“ a chtěl bych dosáhnout nejvyššího stupně. Hrozně mě tahle činnost baví a nedovedu si představit, že bych ji někdy nechal.
2. Děti budu mít až jestli na ně bude čas. Chci se věnovat klubům. Pokud najdu ženu, která to bude chápat, ožením se. Pokud ne, vyřeším to jako Foglar a zůstanu svobodný.

Na serveru www.borovice.cz jsme se ptali: Čím konkrétně myslíte, že se budou zabývat děti za 10 let ve volném čase? Zde je pár (byť anonymních) odpovědí:

- Počítačům.
- Ohledně volného času dětí bylo chybou hlavně to, že politické vedení republiky „zrušilo“ dětské organizace či je alespoň podstatně omezilo a podnítilo tak čilý rozvoj dětské kriminality. A proto především státní instituce by se měly nad sebou zamyslet a snažit se tuto situaci nějak vylepšit. Jistým řešením by možná byla celorepubliková motivace rodičů k tomu, aby své ratolesti dali do některé dětské organizace. Řešení by bylo jistě více, ale to ukáže čas, jak s oblibou všichni říkají.
- 90% vyspělých dětí bude surfovat na internetu, asi jako my teďka.
- Tím, čím dneska.
- Bohužel asi počítačema.
- Pionýrem určitě ne.
- Tím, co jim sami připravíme.

Dopis poslancům

Praha 25. 11. 1999

Věc: námět pro jednání podvýboru

Členům Podvýboru mládeže
Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

Vážení přátelé,
dovolujeme si obrátit se na vás
s následujícím námětem, kterým by
se mohl zabývat Podvýbor mládeže
Poslanecké sněmovny.
Naši zástupci, kteří se od zahájení
činnosti podvýboru v tomto

funkčním období Poslanecké
sněmovny Parlamentu ČR jednání
účastní, nás informovali, že většina
obsahu jednání se týkala problema-
tiky Fondu dětí a mládeže. Myslíme
si také, že aktivita, s níž začala
Poslanecká sněmovna problematiku
FDM řešit je výrazně větší než tomu
bylo v minulosti. Přesto si myslíme,
že náš návrh na rozšíření projedná-
vané problematiky je účelný.
Doporučujeme, zda by bylo možné
zabývat se problematikou právního
postavení tzv. dobrovolníka – což je
termín, který je na západ od našich
hranic běžný a neziskový sektor
(obecně, netoliko sdružení dětí
a mládeže) má možnost ho
využívat. Definování tohoto pojmu
a jeho zavedení do našich předpisů

by nám, ale nejen nám(!) mohlo
usnadnit naši práci a rozšířit tak
aktivitu, které neziskový sektor
dělá.

Řešení tohoto problému je bez Vaší
spolupráce nemožné, a proto se na
Vás obracíme přímo z našeho
nejvyššího orgánu – valného shro-
máždění. Považujeme tuto proble-
matiku a postup při jejím řešení za
velmi důležitou.

Prosíme, zvažte náš návrh – jsme
samozřejmě připraveni přispět
svými podněty k řešení naznače-
ného problému.

V úctě
za účastníky podzimního valného
shromáždění ČRDM

Ing. Jana Vohralíková
předsedkyně ČRDM

Noví členové ČRDM

Dětská tisková agentura

Jašíkova 1536, 149 00
Praha 4
tel. 0603/426422
e-mail: dta@ddmpraha.cz

Keltoi

Holé Vrchy 6, 294 46
Semčice
tel. 0602/340991
e-mail: keltoi@sagar.cz

Občanské sdružení Klub Domino, Dětská tisková agentura vzniklo v roce 1999 jako organizace dětských spolupracovníků rozhlasového klubu dětí Domino. Po zrušení tohoto pořadu pracuje dál a sdružuje děti a mládež se zájmem o žurnalistiku z celé republiky. K pravidelným akcím patří vydávání přílohy školních časopisů s názvem „Malé (ale naše) noviny“, pořádání kurzů a letního soustředění malých novinářů, kulturních, zábavných a soutěžních pořadů. Od září roku 1999 jsme začali s vysíláním prvního dětského rádia na Internetu (www.radio-domino.cz). K populárním akcím patří také Zimní kufrování s Dominem a anketa o nejoblíbenějšího učitele České republiky Zlatý Ámos.

Hlavním posláním občanského sdružení Keltoi je rozvíjet kulturní a společenský život aktivitami jako: výstavba a provoz pravěké osady z dob bronzové až železné; experimenty v archeologii - dokazování zapomenutých teorií pravěkých řemesel a jejich pravidelné představování veřejnosti a školám. Keltoi zajišťuje celoroční činnost oddílů dětí a mládeže, jejich pobyty v přírodě a v pravěké osadě, vystavuje repliky historických nálezu, modely výrobních zařízení, apod. Pořádá tematické zájezdy a výměnné pobyty a k uvedeným činnostem vydává publikace a knihy. Jedním z velkých cílů je vybudování a provozování Kontaktního centra Mladoboleslavska a Informačního centra mládeže.

Archa žádá - prosí - nabízí

Fotky pro ARCHU

Redakce časopisu ARCHA žádá všechny čtenáře z řad sdružení ČRDM o pomoc.

Máte zajímavé snímky z vaší činnosti, barevné nebo černobílé, které stojí za otištění? Prosím, pošlete nám je na adresu: **ČRDM, redakce ARCHY, Senovážné nám. 24, 116 47, Praha 1.**

Na zadní stranu fotografií napište název sdružení + místo (obec, město), příp. popis.

Budete-li chtít fotografie vrátit, výrazně to na ně napište a nezapomeňte zpáteční adresu.

Všem sdružením - nejen z ČRDM

- Chcete-li, aby se o vás a vaši činnosti vědělo, pošlete nám krátkou zprávu (5 - 10 řádek), příp. 1 - 2 fotografie do rubriky KRONIKA, a to co nejdříve po konání akce.
- Chcete-li uveřejnit nabídku akce pro veřejnost, pošlete buď krátkou zprávu jako pozvánku nebo jedno-až dvouřádkové oznámení do rubriky KALENDÁŘ.
- Pokud byste chtěli v ARŠE uveřejnit nabídku výdělečné akce, pak je možno ji otisknout za úplaty jako placený inzerát.

Máte nějaký tip? Ozvěte se nám (a připojte heslo ARCHA).

Tel.: 02/24102542, fax.: 02/24234693, e-mail: crdm@adam.cz,
p. Růžička

Jak nás vidí rodiče

Maminka nám napsala na tábor

Za víc než čtvrtstoletí, co jezdím jako vedoucí na tábory, jsem si tak nějak nezvykl, že by nám někdo písemně poděkoval. Letos nám však na vodácký puťák přišel níže uvedený dopis s adresou: pionýr Petr Lidmila, Vlčata, Poste restante Volary. Protože Fouchému (Petr Lidmila) je už pětadvacet, léta s námi nejezdí a z piety je tradičně uváděn na vzorové adrese v propozicích (na předtáborových schůzkách rodičů vždy říkám, že je to jen příklad), otevírali jsme jej se zájmem, kdo z rodičů to letos nepochopil (každoročně se někdo najde). Dopis však byl určen nám všem vedoucím a byl (alespoň pro nás) netradiční. Psala jej matka tří vlčat, z nichž dva byli s námi na vodě (a dva potom na stálém táboře ve Stálkově). A protože sdílená radost je dvojnásobná, a protože se domníváme, že takový dopis by mohl být určen všem vedoucím, kteří tráví svoji dovolenou na táborech, uveřejňujeme jej i pro Vás:

Ahoj Vy všichni, kdo máte na táborech poštu rádi! Promiňte mi, že jsem použila tento malý a na všech schůzkách rodičů za všeobecného veselí připomínaný „překlep“ některých duchem nepřítomných rodičů, ale oslovit Vás všechny, kdo nám pečujete už tolik let o naše ratolesti, není v mých silách.

Dnes je sobota, je poledne a já pro zbylé děťátko a jeho kamaráda vyrábím palačinky. A u toho šileného a mnou nenáviděného vaření vzpomínám na tč. vycestovavší starší synky, jak se mají, co dělají a jestli náhodou nezlobí až moc. Protože když jsem viděla minulou sobotu při odjezdu tu děsnou různorodou bandu předpubertálních, pubertálních a postpubertálních parchantů, napadla mě pouze jedna myšlenka: tak ty smrady bych nehlídala ani minutu. Mám děti moc ráda, ale přemýšlela jsem, jestli nemám skočit domů a do táborového eráru Vám přibalit rákosku, dárek od mých kolegů.

Nevím, kde berete tu neutuchající energii, chuť a elán tolikrát do roka hlídat, zabavit, nakrmit a dokonce

něčemu naučit tu bandu. Nechápu, jak je to možné, že po každé akci nepřijedete šediví. Že ještě nikdo neskončil v blázcinci. A že přistě jedete zas.

Já se na Vaše akce těším, protože:

- umyju okna
- převleču postele
- uklidím
- vyperu
- vyžehlím
- nebudu vařit

a to vše v klidu

- a když budu hodná, večer půjdu ven! (do restaurace na malinové „thé“)

Možná máte metr, který si stříháte. Možná pak nechcete měsíc vidět žádné dítě. Možná jste tam za trest! Ať je to, jak je to, děti přijedou zpět opálené, naježené, odpočaté, téměř se všemi věcmi (na ohořelé boty z vysoká s...), plné zážitků, bez vši a blech, se spoustou dojmů. Nechápu.

Těsně před táborem jsem byla s dětmi na dovolené.

Dvě dospělé baby a čtyři děti (chlapci). Teď už s úsměvem vzpomínám na to, jak jsem ve 4:30 ráno nemohla spát a snila o tom, jak si dáme „večer“ kořalku, až děti usnou. Jak jsem měla nutkání vzít ráno nějaký lihovar útokem, abych se dožila klidného stáří. Jak jsem chtěla začít na stará kolena kouřit, abych se něčím uklidnila. Jak se dětem během 20 minut ošetřoval zapichnutý střep v noze, pád ze čtyřmetrové skluzavky a hledalo se uražené děťátko.

Vzpomínám na to, jak jsme z ničeho nic měli z táboráku hranici se třímetrovými plameny na upálení Mistra Jana Husa (vědecky založené děti zkoušely, jak reaguje benzin s ohněm). Jak všichni ustavičně řvali, hádali se a hulákali odrhovačky přístavních námořníků. Jak tři chtěli k rybníku a čtvrtý hrát dračák a přistě si to vyměnili. Jak zdevastovali trávník při fotbale a mě obrazili nohu. Jak svorně odmítli jíst oběd a nikdy nechtěli mýt nádoby. Jak z mytí udělali „pipšou“ pro ostatní chaty. Jak chodili v ponožkách v ohništi pod průhlednou záminkou, že nemohou najít boty. A jak se to všem náramně líbilo (a nám taky). Asi si řeknete, že jsem se bez těch fracků pomátla. Ne. Chtěla jsem Vám to říct už dávno, ale nikdy není čas. Takže básník chtěl říci:

DÍKY.

*Hotové peníze ani potraviny neposílám, ahoj
vděčná matka*

Hana B.

Skautská matka

Stejně jako každý skaut s léty prožitými ve skautské organizaci dospívá a přibližuje se ideálu skauta, s ním dospívá, vyzrává a přibližuje se ideálu skautské matky i jeho matka. Toto dospívání a vyzrávání je ovšem u matky bolestnější, protože přichází ve vyšším věku. Vyžaduje nekonečnou trpělivost, obětavost, přísnou sebekázeň a sílu nevměšovat se do záležitostí svých holátek a nechávat jim daleko více svobody než ostatní matky neskautů. Jako matka tří skautů si dovoluji poskytnout svým kolegyním zlomek svých dlouholetých zkušeností.

Co skautská matka musí:

- 1) Musí umět vyžehlit skautský kroj.
 - 2) Musí umět být připravena kdykoliv pouštět do bytu kamarády – skauty, protože skauti se neustále vzájemně navštěvují, předávají si nejrůznější zprávy a řeší složité, matce nepochopitelné problémy.
 - 3) Musí kupovat veškeré oblečení v barvách hnědých a zelených – chraň Bůh před červenou bundou!
 - 6) Musí trpělivě, bez reptání snášet trénování nejrůznějších dovedností – například cvičení s lasem, při kterém jsou v obývacím pokoji postupně ocesány všechny kytky, poshazovány ozdobné předměty a posléze vytrpět, když je sama spoutána po indiánském způsobu.
 - 9) Musí mít stále v zásobě půl kila indulony, která je údajně nejlepší na patláni bot proti vlhku.
 - 10) Musí mlčet
- když skauti vyrážejí na tábor v nejteplejší den celého léta, a to právě v pravé poledne, když teploměr dosahuje neuvěřitelných 36 stupňů, jsouce navlečení v parádních stejnokrójích – tedy tlustých košil s dlouhými rukávy a do vlněných podkolenek,
 - když její dítko, které se čtrnáct dní marně učilo náso-bílku šesti, se za dvě odpoledne naučilo morseovku,
 - když její syn, který zuřivě odmítá vzít si na hlavu

novou čepici za 180 Kč, protože takovou nikdo nemá, vypadal by jako blbec a všichni by na něj koukali, ze své vůle radostně vyrazí přes město ve skautském klobouku, ve kterém vypadá jako blbec, nikdo ho nemá a všichni na něj koukají,

- když se děti nedostaví na půl roku dopředu ohlášenou rodinou oslavu, kde se sejde široké příbuzenstvo, každý se nejméně jednou zeptá na důvod nepřítomnosti dětí a po pravém vysvětlení toto berou jako důkaz neúcty k sobě, babičce, atd.

Důvodem je, že se přesunula oddílová akce a neúčast by znamenala ztrátu bodu – nemyslitelné! A musí ještě tisíc dalších věcí.

Co skautská matka už ví:

1. Ví, že některé nášivky na skautské košili jsou umělé, a když se jich dotkne žehličkou, je po nich.
 2. Ví, že pokud děti nazývají vedoucího „Bejk“, nemyslí tím nic nepatřičného – jde totiž o oficiální přezdívkou Býk.
 3. Ví, které knihy napsal Jaroslav Foglar, umí je vyjmenovat odpředu i odzadu třeba o půlnoci.
 4. Ví, jakou výhodu a nevýhodu má pérový spacák, spacák z dutých vláken, spacák z kajčího perí, karimatka pěnová, karimatka z alobalu atd.
 5. Ví, že na výpravu je nejlépe upéci perník – vydrží dlouho měkký.
 6. Ví, že sedmdesátilitrová Gemma není kanistr na vodu, ale ruksak na záda, který postupně potřebuje každý skaut, má nekonečnou řadu výhod a stojí „pouhých“ 1650,- Kč – za ty peníze je takový zážrak vlastně úplně zadarmo (sbohem, nový kostýmku)!
 7. Ví, že 24. dubna začíná jaro, protože skauti jedou na Ivančenu – i kdyby do posledního dne sněžilo a pršelo, je třeba zachovat klid a koupit opalovací krém – 24. svítí slunce a je horko!
- A ví ještě dalších tisíc věcí.

Co je skautské matce odměnou:

1. Že její potomci začnou čist – i když jen knihy o skautingu.
 2. I když jsou stále sobečtí, vědí, že by neměli být.
 3. I když někdy mluví sprostě, vědí, že by neměli a mluví stále slušněji.
 4. Přestanou sledovat televizi, protože tak rozhodl bratr vůdce, přestože předtím pročučeli hodiny a hodiny nedbajíce matčiných slz, výhrůžek a slibů.
 5. Naučí se spoustu užitečných věcí potřebných pro život – například asi 100 druhů uzlů, takže můžou uvázat šňůry na prádlo a ty nikdy nepovolí.
 6. Přestanou poslouchat techno a podobnou příšernou muziku a postupně přes Brontosaurusy bratři Nedvědy přejdou až k „Junáci vzhůru“ a „Stály báby u silnice“, což se nedá pouštět na magnetofon na plné pecky a v domě zavládne klid.
 7. Nekouří, nepijí alkohol a ne navštěvují diskotéky a podobné pochybné podniky.
 8. Když už si myslí, že puberta dosahuje vrcholu a ona už to nevydrží ani den, odjedou všichni na dvoudenní výpravu a matka získá oddechový čas na posílení do dalšího boje.
- A možná ještě nějaká další věc, ale už mě nic nenapadá.

matka -ová, Nové Město na Moravě

Pozn. red.: Z ověřených pramenů jsme se dozvěděli, že pisatelka -ová během prázdnin nechala zazdít jednu dveře a vybourat jiné - aby skautíci na své porady nemuseli chodit přes její pokoj.

Organizace sdružené v ČRDM poskytují svým členům „non-formální výchovu a vzdělání“. Co to však znamená?

Odpověď hledáme v prohlášení několika organizací, které jsou vlastní některým našim členům.

Prohlášení je zaměřeno do budoucnosti. Jeho faktickým naplněním bude stav, kdy přínos našeho snažení - výchovy v organizacích dětí a mládeže - dojde plného uznání jako třetí ze složek výchovného a vzdělávacího procesu - vedle školy a rodiny.

Vzdělání mladých lidí

Prohlášení na úsvitu 21. století

představené vedoucími činiteli pěti největších světových organizací poskytujících nonformální vzdělání a podpořené generálním sekretářem International Award Association,

- **Světová aliance křesťanských sdružení mladých mužů (World Alliance of YMCAs)**

- **Světové křesťanské sdružení mladých žen (World YWCA)**
- **Světová organizace skautského hnutí (WOSM)**
- **Světová asociace skautek (WAGGGS)**
- **Liga společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce**
- **The International Award Association**

přijaly výše zmíněné organizace toto prohlášení pro budoucnost:

ÚVOD

1.1 V nejobecnějším slova smyslu je vzdělání celoživotní proces, který každému umožňuje plynulý rozvoj jeho schopností jak pro osobní život, tak pro život ve společnosti. Smyslem vzdělání je přispět k plnému rozvoji samostatné, solidární, zodpovědné a svědomité osobnosti. Vzdělání je možno získat různými kanály: formálními (např. školy), neformálními (např. rodina, skupiny vrstevníků, media) a nonformálními (např. hnutí mládeže, kluby). Každý kanál má velmi významnou roli, všechny jsou na sobě navzájem závislé a doplňují se.

1.2 Jedním z úkolů, před kterými nyní všichni stojíme, je uvědomit si, že zrychlující se společenské změny mají výrazný dopad na mladé lidi, což je zapotřebí promítnout do možností vzdělání, které mladým lidem nabízíme. Hlavním problémem dneška je skutečnost, že formální, akademické vzdělání je stále bráno za jedinou základní část vzdělání. A tak dochází k tomu, že nonformální vzdělávání, které je nejlépe vybaveno k tomu, aby připravilo mladé lidi vypořádat se se společenskými změnami, je podceňováno a možnosti, jak ho využít, nejsou plně uznávány.

1.3 Je zapotřebí, aby byla uznána všeobecná prospěšnost nonformálního vzdělání mladých lidí, zvláště pak práce světových mládežnických organizací zabývajících se touto oblastí.

2.1.4 Všichni mladí lidé mají bez ohledu na prostředí, ve kterém žijí, stejné základní potřeby; potřebují získat schopnost čelit problémům a naučit se řídit si svůj vlastní rozvoj, aby se z nich staly osobnosti, které jsou:

samostatné - schopné rozhodovat se a řídit si svůj osobní a společenský život jednotlivce i člena společnosti,

solidární - schopné projevit zájem o ostatní, jednat spolu s nimi a v jejich prospěch, sdílet jejich zájmy,

zodpovědné - schopné nést zodpovědnost za své činy, plnit své úkoly a dokončit vše, co začnou,

svědomité - schopné určit si morální hodnoty, určitý podnět nebo ideál a jednat podle nich,

a které se tak plně uplatní jak jako jednotlivci, tak jako členové společnosti. Tohoto cíle je možno dosáhnout pouze,

pokud budou mladým lidem nabídnuty vzdělávací možnosti, které beze zbytku uspokojí všechny jejich potřeby.

2.2 Definice vzdělání

2.2.1 Narozdíl od tradičního náhledu, který běžně vyhrazuje pojem „vzdělání“ pouze formálním vzdělávacím systémům (např. školy a univerzity), považují autoři tohoto prohlášení za přesnější tuto definici:

Vzdělání je celoživotní proces, který každému umožňuje plynulý rozvoj jeho schopností jak pro osobní život, tak pro život ve společnosti.

2.2.2 Podle této širší definice je vzdělání založeno na čtyřech pilířích: **Učit se znát, učit se jak na to, učit se žít společně, učit se být.**

Učit se znát spojením dostatečně rozsáhlých obecných znalostí s možnostmi zabývat se do hloubky některými oblastmi. Znamená to také učit se učit se a tak těžit z možností, které vzdělání po celý život nabízí.

Učit se jak na to, aby jedinec získal nejen profesní znalosti a dovednosti, ale také rozsáhlé životní zkušenosti včetně interpersonálních vztahů a týmové práce.

Učit se žít společně, to znamená učit se rozvíjet porozumění jiným lidem, docenovat vzájemnou závislost a zkušenosti s týmovou prací a řešením konfliktů, stejně jako hlubokou úctu k hodnotám pluralismu, vzájemného porozumění, míru a spravedlnosti.

Učit se být, aby jedinec mohl lépe rozvíjet svoji osobnost a jednal se stále větší samostatností, úsudkem a osobní zodpovědností. V této souvislosti nesmí vzdělání při rozvoji potenciálu mladého člověka zanedbat jedinou stránku.

2.2.3 Autoři tedy považují vzdělání jak za osobní, tak za společenský proces. Mělo by podporovat rozvoj osobnosti jako jedince i člena společnosti.

2.2.4 K plnému osobnímu i společenskému rozvoji jedince přispívá řada vzdělávacích činitelů. Všeobecně přijímaná definice UNESCO rozlišuje tři typy:

Formální vzdělání je hierarchicky strukturovaný, chronologicky postupný vzdělávací systém, který funguje od základních až po vysokoškolské instituce.

Neformální vzdělání je procesem, při kterém se jedinec učí zaujímat postoje, poznává hodnoty, získává zručnost a znalosti skrze vlastní denní zkušenost v rodině, mezi přáteli a sobě rovnými, skrze média a jiné vlivy a faktory ve svém okolí.

Nonformální vzdělání je organizovanou vzdělávací aktivitou mimo rámec zavedeného oficiálního systému, jejímž smyslem je nabídnout jasně definovaným zájemcům přesně specifikované vzdělávací cíle.

2.2.5 Každý z těchto tří typů vzdělání má svoji specifickou roli, která doplňuje zbylé dva, a všechny tři jsou ne-zbytné pro dosažení žádaných výsledků. Všeobecně platí: Znalosti a dovednosti pro výkon zaměstnání se získávají *formálním vzděláním*. Radu zkušeností a dovedností pro osobní i společenský život nabyde jedinec *neformálním vzděláním*.

Získání životních zkušeností a dovedností a rozvoj postojů založených na uceleném systému hodnot umožňuje *nonformální vzdělání*.

2.2.6 Jedním z hlavních problémů, před kterými dnes vzdělání stojí, je pokračující tendence věnovat více času, prostředků a zodpovědnosti oblasti formálního akademického vzdělání. V důsledku toho je pomíjen význam non-formálního vzdělávání a požadované prostředky na jeho podporu nejsou při zvýšené poptávce po omezených zdrojích a času poskytovány.

2.2.7 Význam nonformálního vzdělání vyplývá ze specifických vlastností, které jsou mu vlastní a které do značné míry chybí jak ve formálním tak neformálním vzdělání. Tyto vlastnosti jsou popsány dále.

3 Vlastnosti organizací poskytujících nonformální vzdělání

Organizace poskytující nonformální vzdělání, jako jsou mládežnická hnutí, mají řadu vlastností, které jim dávají jedinečnou schopnost přispívat k celoživotnímu vzdělávacímu procesu jedince.

Za prvé, v centru jejich pozornosti stojí člověk a kladou silný důraz na svědomitost a zodpovědnost každého jedince při procesu jeho osobního růstu.

Za druhé, mají společné některé nebo všechny dále popsané vlastnosti, které je odlišují od dalších organizací a posilují motivaci jednotlivce aktivně se zapojit do procesu učení.

3.1 Dobrovolnost. Mládežnické organizace jsou založené na dobrovolnosti. Kdokoliv se rozhodne do takové organizace vstoupit, činí tak se své svobodné vůle. Pokud je vstup učiněn pod tlakem rodiny nebo okolí, brzy nastává chvíle svobodného rozhodnutí zda zůstat nebo odejít. Tato dobrovolnost posiluje motivaci a svědomitost jedince a má pozitivní dopad na formování jeho charakteru.

3.2 Učení zkušenostmi. Organizace poskytující nonformální vzdělání umožňují získání praktických zkušeností v oblasti, na kterou se zaměřují. Učení je výsledkem praktické zkušenosti jedince, ne pouhého teoretického výkladu. Rozvoj schopností soužití tak například vyplyne z života v komunitě. Každý objeví vlastní schopnosti a omezení přímým zapojením při realizaci nějakého projektu nebo překonáváním nějaké překážky.

3.3 Progresivní programy. Většina vzdělávacích mládežnických organizací má ve svých programech progresivní dimenzi. Je to způsob, jak pomoci jedinci sledovat s postupem času vlastní růst, a to flexibilním způsobem bez pevně daného plánu. Každý začíná, provádí a plní úseky v programu, když je na ně připraven, a to podle svého vlastního stupně rozvoje a mentální připravenosti. Ve spojení s dobrovolnickou povahou organizací a osobní svědomitostí se tato progresivní dimenze stává velmi mocným nástrojem rozvoje. Zvláště to platí, pokud slouží jako způsob srovnání vlastního pokroku s předchozím stavem spíše než k soutěžení s ostatními.

3.4 Skupiny přátel. Mladí lidé se od přirozenosti touží začlenit do nějaké skupiny. Organizace poskytující nonformální vzdělání našly způsoby, jak tuto přirozenou potřebu využít a obohatit ji o výchovnou dimenzi. Skupina přátel je ideálním prostředím, v kterém může jedinec, společně s ostatními, plánovat a uskutečňovat projekty, nést zodpovědnost, navazovat vztahy, hrát specifické role, spolu s ostatními přemýšlet a zvažovat, přijímat hodnocení i hodnotit a učit se skrze zkušenost.

Skupiny přátel mají navíc pro mladé lidi velice významnou roli v procesu osvojování hodnot. Náзор přátel má vliv zvláště, když se musí mladý člověk rozhodovat, hlavně na základě životních hodnot (jako v případě drog, sexuálních vztahů atd.).

3.5 Vztah mladí - dospělí. Vzdělávací mládežnické organizace nabízejí možnosti vytvořit mezi mladými lidmi a dospělými skutečné partnerství v situaci, kdy jsou obě strany dobrovolníky a uvědomují si, že se mohou učit jedna od druhé. Toto partnerství obnáší vzájemné uznání a respekt. Existuje jen velmi málo míst, kde se může tento vztah mladý - dospělý vyvinout neautoritářským způsobem a dobrovolnické mládežnické organizace patří mezi nimi k nejvýznamnějším.

3.6 Rozvoj vedoucích schopností. Téměř všechny vzdělávací mládežnické organizace mají jako součást svých programů možnosti, kdy mladí lidé mohou převzít vedoucí úlohy. To jim pomáhá získat vedoucí schopnosti a postupně tyto schopnosti rozvíjet a používat, aniž by museli čekat, dokud „nevyrostou“. Výsledkem je, že mají důležitou praktickou, „vlastnoruční“ zkušenost s fungováním demokracie, rozhodováním a zodpovědným demokratickým vedením, kterou jiné vzdělávací systémy nabízejí strukturovaným způsobem jen zřídka.

3.7 Rozvoj žebříčku hodnot. Všechny organizace obrazy soubor hodnot, na kterých jsou založeny a které patří k jejich etickému kodexu. Tyto hodnoty tvoří nedílnou část přediva organizace a mají silný vliv na její činnost, metody práce, styl a vnější vztahy. Mladým lidem se tak nabízí příležitost objevovat, analyzovat a pochopit hodnoty a jejich dosah a vybudovat si během doby vlastní žebříček hodnot, který je povede dalším životem.

4 Požadované kroky

Rychlé společenské změny mají výrazný dopad na životy mladých lidí. Je tak stále naléhavější, aby si všichni činitelé vzdělávacího procesu dopady těchto změn uvědomili a umožnili mladým lidem vyrovnat se s výzvami příštího tisíciletí. Autoři tohoto prohlášení naléhavě vyzývají všechny, kdo budou tvořit vzdělávací politiku mladých lidí v příštím tisíciletí, **aby uznali, že nonformální vzdělání je základní součástí vzdělávacího procesu, a aby uznali možný přínos organizací, které nonformální vzdělání poskytují.** Zvláště jsou vyzýváni, aby:

- Vyhledávali dialog s organizacemi poskytujícími nonformální vzdělání.
- Podporovali a využívali schopnosti, zdroje a zkušenosti mládežnických organizací poskytujících nonformální vzdělání.
- Posilovali partnerství mezi institucemi formálního, neformálního a nonformálního vzdělání tak, aby se dosáhlo takové politiky, která uspokojí všechny vzdělávací potřeby mladých lidí.

Na závěr autoři vřele vyzývají všechny další organizace poskytující nonformální vzdělání, aby se připojily k vizi vyjádřené v tomto dokumentu a ztotožnily se s ní.

Přeložil Luboš Hejna, Junák, 1998 (výňatky)

Od folklóru k FoS ČR

Máme-li představit Folklorní sdružení, musíme začít u folklóru jako takového. Většina občanů má mlhavé povědomí o souvislosti tohoto pojmu se zpěvem a oblékáním krojů. Konkrétní představa jim však uniká a rozlévá se do šířky, zahrnující v různém pořadí Babičku Boženy Němcové, Moravanku, tanečky z mateřské školky, Velikonoční pomlázku a Českou besedu. Všichni mají trochu pravdy, žádný z nich celou. Ale co je folklór opravdu?

Začneme od chvíle, která pro nás představuje šerý dávnověk. Lidé žili v malých společenstvích, všichni měli co dělat, aby se uživilí na malých poličkách, doslova vybojovaných na panenské přírodě, obnášející tehdy v našem zeměpisném pásmu především lesy. Přišla-li chvíle radosti, výskali, skákali a aby vyjádřili společné veselí, dávali svému počínání určitý řád. Sjednocovali se, běhali v kolech a řetězech, některá slova opakovali, odlišovali je rytmicky a melodicky od běžné řeči, kterou se dorozumívali. Zdobili se přitom květy a haluzemi, aby umocnili vzácnou příležitost, kdy zrovna nemuseli mít ruce v hlině nebo choulit se v obydlích u ohniště. Postupně si do paměti ukládali malé celky, které se jim zvlášť povedly a vyjádřily náladu radosti, případně žalu. Podle toho, jak jim sloužila paměť, se celky košatily, někteří jednotlivci dovedli slovy, rytmem nebo kresbou pohybu přidat do společného kotle něco navíc, a to se pak míchalo, opakovalo a narůstalo při každé příležitosti, kdy je city přinutily jednat jinak, než v úzce pracovním procesu.

Tak to šlo celá staletí, bez ohledu na neblahé nájezdy a válečné vřavy, kterými se historie povšechně i podrobně zabývá. Lidé si do paměti ukládali zkušenosti a když jim bylo zle, opakovali si zážitky z těch lepších chvílí, aby je nepřemohla beznaděj. Tak vznikala vyprávění v zimě při ohni, písně přivolávající jaro, a tance, když slunce přemohlo smrtící chlad. Každé společenství, každý rod, kmen, později obec či panství vyjadřovalo svou historii, radost i úzkost po svém, protože je dělila vzdálenost, nutná k obhájení existence. Tehdy už můžeme hovořit o folklóru - slovesném (pohádky, vyprávění, říkadla, zaklínání, pořekadla), písnovém (zpěv s texty), tanečním a hudebním. Poslední dva druhy vznikaly zároveň a navzájem se ovlivňovaly. Pomáhaly si ve chvílích, kdy jednomu docházel dech a nechtěly se vyloučit ze společné zábavy.

Oproti barvitě líčeným válečným událostem se o těchto chvílích hovoří v historických análech jen sporadicky a opovržlivě. Zato je tím víc uchovávala kolektivní paměť, opakující se v každé generaci a jen občas přijímající cizí či zvláštní podnět. Proto se o folklóru hovoří jako o duši národa, jako o pokladu a přiznává se mu nejvyšší místo v kulturních hodnotách. První, kteří tuto skutečnost postrehli, byli osvícenci přibližně na přelomu 18. a 19. století. Země Koruny české byly už tehdy chudší o Slezsko a v rostoucích městech panovala němčina. Nebylo divu, hovořila jí téměř polovina Evropy a čeština se opevnila na venkově, chápáném jako hospodářsky prosperující součást rakouské monarchie. Dokonce i česká inteligence mluvila německy a někteří vzdělanci pochybovali, že by český jazyk byl schopen

vyjádřit složitější myšlenky a filozofický názor. Světový myšlenkový proud, obracející pozornost k folklóru, je přesvědčil o opaku. Lidová píseň dovedla vyzpívat celou paletu lidských citů, vyprávěla o osudech prostých lidí, o složitosti života a jeho závislosti na situacích, do nichž jej přiváděly neovlivnitelné síly. Nebylo možné dopustit, aby takové bohatství odešlo proto, že národ ztratí nejcennější co má - svoji řeč. Především tou se totiž liší od ostatních, tou se vyjadřuje o své jedinečnosti, s tou existuje či zaniká. Nadešel čas pro sběratele, zápisy a sbírky.

Tehdy začala záchrana českého folklóru a pokračuje dodnes, v souborech lidových písní a tanců. Tanec má totiž jedno specifikum. Není dopodrobna zachytitelný pouhým popisem a původně se předával pouze přímým kontaktem. Proto nejstarší zmínky o něm přináší beletrie, z jednotlivých zpráv známe několik názvů, hodně pro něj udělala sokolská tělocvičná terminologie, ale uspokojivě je zachytitelný až nyní, ve věku videa a synchronního hudebního záznamu ve chvíli spontánní reprodukce. Proto nejstarší snahy o jeho zachování šly cestou nácviku. Mladší generace obnovovala tanec pod vedením nebo podle zpráv starší generace, která tance ještě znala. Nacvičené tance se pak předváděly při zvláštních příležitostech. Jednou z nejslavnějších a nejznámějších příležitostí byla velká Národopisná výstava československá, na níž režíroval tance známý hudební skladatel Janáček. Výstava se uskutečnila v r. 1895, příprava trvala plných pět let, navštívily ji dva miliony lidí. Zanechala po sobě v každém regionu národopisné skupiny, které přenesly zásadní znalost tanců do dvacátého století, dokud se jich

neujalo spontánní hnutí po druhé světové válce. Tehdy se lidový tanec znovu obnovil v plné síle. Ztratil sice své původní zázemí na venkově, zato získal převahu mládeže městské, vítající jeho přirozenou pohybovost jako prostředek vyjádření poválečných životních pocitů. Prostředím jeho realizace se stala scéna, na tanečním provedení se pracovalo na zkouškách, přemýšlelo se o jeho poslání a zdokonalovalo se ve smyslu pohybové techniky. Mezinárodní festivaly přinesly další poznatek, že totiž české tance mají velkou spojitost s tanci celé Evropy, že české soubory nejlépe pochopily principy přirozené funkce - dávat lidem radost. To byl začátek nové, další existence lidového tanečního umění.

Tanečníci původních poválečných souborů byli sice mladí, ale dospělí lidé. Dnes vodi rodiče do souboru děti již od pěti, šesti let. Záhy se totiž projevilo blahodárné působení souborů v několika směrech. Supluje citová pouta, která v některých prostředích z různých důvodů chybí, obsahují komplexní muzickou výchovu, zpěvné hudební, pohybovou i výtvarnou v primární formě, v mnoha případech vedou ke spontánní volbě a zvládnutí hudebního nástroje, posilují vědomí individuality jednotlivců a národní identity, pravidelným tréninkem upevňují zdravou fyzickou kondici, v textech písní nesou morální a filozofické

poselství, obracejí pozornost k organickému citění sounáležitosti s přírodou, probouzejí mechanismy tvůrčích uměleckých postupů, vyplňují smysluplně volný čas pod dobrovolnou kontrolou a ovlivňují pozitivně životní styl.

Folklorní sdružení vzniklo v r. 1990 na jaře, kdy se změnila hospodářská struktura, jako společenská organizace s obecně prospěšným cílem. Soubory se dobrovolně přihlásily k programu, který hájí jejich zájmy, pečuje o kulturní využití, pomáhá hledat východiska z ekonomických problémů a vydává časopis Folklor jako informační prostředek. Pod zkratkou FoS ČR najdeme jednu z nejsilnějších institucí pro mládež, oporu výchovy mladých občanů s evropským rozhledem, kulturním zázemím a pozitivními charakterovými vlastnostmi. Všechny soubory pracují na amatérské bázi s vysokým uměleckým výsledkem. Jsou důležitou součástí regionální a místní kultury a posilují pocit zdravé sounáležitosti k obci, regionu a republice. FoS ČR registruje drtivou většinu souborů v počtu asi tři set sedmdesáti. Každý soubor má nejméně 20-30 členů, většina však

funguje pod jedním názvem pro několik věkových kategorií. Přesný počet jednotlivců je tedy nezjistitelný, ale odhaduje se na zhruba 30 000. Nejmladší členové se poznávají kolem pěti až šesti let svého věku, učí se první hry a písně, rostou spolu, dospívají, studují. S nástupem do existenčního procesu některým okolností dopřejí v souboru pokračovat bez omezení věkem. Jiní odcházejí, na čas, na dlouho, jinam. Ale všichni zapouštějí kořeny tam, kde najdou přátele lidového umění. Rádi se vrací do prostředí, které jim dalo první společenské vazby, naučilo je najít si své zařazení a zázemí. V čele FoS ČR je předsednictvo, hlavní výbor a zástupci patnácti regionálních sdružení. Jednotlivé regiony přebírají péči o své soubory po stránce metodické a poradenské.

Mnohé soubory díky svým kvalitám navazují mezinárodní styky, jsou pravidelně o prázdninách zvány na reciproční zájezdy. Ze zahraničních vrcholných festivalů se vrací ověnčeny cenami a medailemi. Tomu poslednímu česká média nevěnují pozornost, tu upírají spíš na sportovní a bohatě dotovanou oblast. Kdyby však náhodou vyčíslila úspěchy souborů, užasla by, kolik úcty k české kultuře a identitě národa získaly. Naštěstí o světovou slávu nejde ani řadovým členům, ani jejich vedoucím - tak moc.

PhDr. Barbora Čumpelíková

Skautské ideály spojují svět

Jak přiblížit čtenářům Archy v krátkosti téměř devadesátiletou historii českého skautingu? Jak představit změny, které nastaly za dobu jeho existence, posun, odrážející změny ve společnosti, pokrok ve vědě, devastaci přírody a další fenomény konce 20. století?

Jak zdůraznit, že ideje, principy a ideály jsou ve skautingu nejen mezinárodně platné mezi 35 milióny skautů a skautek, ale v podstatě nezměněné po celou dobu existence tohoto hnutí?

Začátky v prvních desetiletích tohoto století nebyly lehké, jak se dozvídáme ze vzpomínek našich předchůdců:

Bylo to někdy v listopadu 1911. Bylo mi tehdy 17 roků, a ve své touze po vzdělání četl jsem jako obvykle Národní politiku od titulku až po hospodářskou část. Proto také padl můj zrak na školskou hlídku a v ní referát ... Nemohl jsem ani uvěřit, co tam bylo napsáno. Jakýsi profesor Svojsík přednášel tu o své cestě na evropský západ a líčil, že tu poznal výchovu mládeže, která se odehrává především v přírodě. Hoši prý jsou sdružení v malé skupiny, jež podnikají výpravy, táboří pod stany, sami si vaří, mají pěkné kroje a odznaky a jiné neuvěřitelné věci. Fantasie byla vzrušena ...

Ale hned jsem zapochyboval.

...Jak by také bylo možné, aby něco podobného bylo u nás povoleno! Například to sdružování v malé skupiny! Vždyť ještě nedávno ve škole trestali žáky dopadené při hraní footballu ...

Jaroslav Novák – První jiskry

O prázdninách 1912 po prvé br. Svojsík tábořil s oddílem hochů pod hradem Lipnicí. Když začali stavět tábor, přiběhla k panu lesnímu jedna bába z okolí, celá udýchaná: „Pane lesní, na potoce maj' cikány. Napočítala jsem jich tam šestnáct bez ženskéjch. Jakživa jsem takovou partaj neviděla pohromadě.“

V září 1913 uspořádal br. Svojsík první veřejný tábor na Císařském ostrově. Na něm byly již některé stany s dřevěnými podsadami, postelemi, stolkem i policí. Skauti na kamnech z cihel zrobených připravovali cikánskou pečení a lívance a dávali ochutnat návštěvníkům, aby se maminky nebály pustit hochy tábořit, „že budou mít hlad“.

Bohuslav Řehák – Jak šel životem náš bratr Náčelník – Zakladatel, profesor Antonín Benjamín Svojsík

Přihlásil jsem se Svojsíkovi do skautingu hned na podzim 1912. Byl jsem patnáctiletý kvintán klasického gymnázia v Truhlářské ulici. Dnešní mládež si stěží představí, co to tehdy znamenalo. Střední školství v bývalé monarchii nepřálo tělesné výchově a sportu. Byla sice trpěna účast v Sokole, ale nesmělo se o ní moc mluvit. Sokol byl považován za nacionální a protirakouskou organizaci, kterou úřady nerady viděly. Návrat k přírodě pak nevešel ještě do povědomí městských obyvatel. Pokud se dělaly nedělní výlety, tedy na Pankrác, do restaurace U zelené lišky. Odvážnější se pustili parníčkem až do Chuchle. Tak zvané lepší rodiny jezdily na letní byt např. do Liboce, vlakem, Buštěhradskou drahou.

Do této stojaté idylly upadl skauting jako úder. Mládež šla do lesů k řekám a rybníkům bez maminek a bez hostinských. Sami si vařili, odmítali turistické noclehárny, spali pod stany. Nosili podivný кроj s nahatými koleny. Všecko to bylo nějaké cizí i podezřelé. Byl jsem na gymnáziu vyslýchán pro nemravnost. Ředitel se dověděl, že jsem spal v lese a byl viděn v krátkých kalhotách nad kolena. Na jiných gymnáziích to nebylo lepší. Veřejnost se nám smála, národovci nás podezírali z internacionalismu. Ale mládež to neodradilo. Přitahovala nás skautská myšlenka i osobnost Svojsíkova. Ve skautingu jsme viděli první průlom do starého a zaostalého systému. To už nebyla středověká scholastika, ani nekonečné memorování a bezduchý dril. Najednou tu byl systém, který pěstoval tvořivost mládeže, vybízel ji k samosprávě. Předpokládal sice dobrovolnost, ale zato požadoval čestnost, přímost a dobré srdce. Byli jsme junáctvím nadšeni a zůstali jsme mu věrni po celý život, v dobách dobrých i zlých. Nikdy nepřestanu být vděčen za to, co mi dalo.

Akademik Josef Charvát –

Vyslýchán pro skauting,

z nevydaného sborníku R. Plajnera ABS

O českém skautingu po jeho třetí obnově po sametové revoluci se občas ve světě – i u nás – mluví jako o skautském skansenu. To proto, že – zřejmě díky někomu nucenému přerušení činnosti – se zde zachovaly historické tradice, rituály, přístupy, v oborech skautské praxe tradiční technologie a postupy. Vždyť stále používáme celtové stany a podsady, přírodní materiály, základem skautské výchovy u nás je pobyt v přírodě. Dodržujeme stále tytéž skautské zákony, snažíme se být čestní, plníme příkaz denního dobrého skutku...

Stále milujeme romantiku západů a východů slunce, praskání polen a voňavý dým táborových ohňů...

Před padesáti lety jistá futurologická povídka z časopisu Skaut-Junák viděla osud skautingu takto:

Po celé dva dny hučela vzduchem letadla, slétávající se se všech světových stran a přistávající na ohromných letištích velikého junáckého sjezdového města Technoskautu.

Po celé tři dny moderní dálnici a všemi silnicemi proudily nepřehledné kolony motorových vozidel...

Po celé čtyři dny brázdily všemi splavnými řekami kanoe, kajaky, plachetnice, motorové čluny i veliké lodě...

Mezi mnohými budovami se tyčí tři ohromné paláce - ústředí vodních, motorizovaných a leteckých skautů. Všechno je tak parádní, moderní a úžasné, až se tají dech - uniformami počínaje a vybavením konče. Chystá se veliká sláva.

A tu náhle vrazí do správní budovy rozrušený skaut-spojka:

„Bratře referente, představ si,“ volá, když vběhl do Ubytovacího referátu, „přišel ještě jeden oddíl junáků!“ „Snad přijel, přiletěl, nebo připlul, ne?“ odpoví s ledovým

klidem oslovený referent. „Kdepak, to je právě to zajímavé, oni nepřišli, nepřiletěli, ani nepřišli – oni prosím – přišli! Na zádech ranec, kalhoty jen takhle nad kolena, a takové hnědé košile mají.“

I zavolali si jednoho pamětníka, který jim vysvětlil, že to jsou pěši

Svojsíkovi skauti.

Bratr referent, byu poučen, smířil se se skutečností, ale přišla mu na mysl důležitá otázka, kde pěšáky umístit. „O to se prý nemáme starat,“ vysvětluje spojka, „říkali, že se vyspí v tom – jak se tomu říká – ve stanu, ano, ve stanu se vyspí, a večer, tu si vařili v kotlíku. Prý nic nepotřebují.“

Milý čtenáři, to vše, co jsi zde četl, byly úryvky autentické reportáže z 31. Jamboree, konaného roku 2047.

Sv. Hrnčič,

Skaut-Junák 14. 3. 1946, roč. 28, č. 15

Samozřejmě ani dnes nevíme detailně, jak bude vypadat český skauting za dalších padesát let. Strategii Junáka máme vypracovanou zatím „jen“ do roku 2005. Leccos se dá předpokládat, a jistě se mnohé změní, i když snad ne zrovna tak drasticky, jako v oné povídce.

Pochopitelně, zastánci neměnných tradic se již deset let děsí toho, že – podobně jako v západních zemích byly již některé způsoby a projevy skautingu postupně opuštěny – i u nás bude díky modernizaci skautské hnutí okleš-
těno.

Je pravda, že česká mládež je stejně zvědavá a vědy-
chtivá jako kdekoli jinde v Evropě či Americe. Ale pokroku by se jistě nebránil ani A. B. Svojsík, který ke zrodu skautingu u nás neváhal přizvat naše tehdy nejlepší vědecké a pedagogické kapacity, ani zakladatel světového skautingu lord Baden-Powell, který mimo jiné podporoval cestování a mezinárodní výměny zkušeností. Založil tradici mezinárodních setkání – Jamboree. To první se konalo v Anglii v r. 1920 a sešlo se na něm 8 000 skautů z 34 zemí. Touha po setkávání je mezi skauty stále stejná, a tak se koná každoročně mnoho

skautských mezinárodních akcí. Ale protože pokrok se nezastaví, jednou z nich je také každoroční říjnové Světové internetové jamboree (JOTI). Účastní se jej v hojné míře i čeští skauti a skautky, a navazují kontakty se vzdálenými kouty Zeměkoule.

Velká Británie, 16. 10. 20:17

Ahoj! Jmenuju se Luke, je mi 7 let a bydlím v C. L. neda-

leko Chatsworthu. Chodím do Bobříků (nejmladší skauti 5 - 7 let), kde děláme různé věci, chodíme na výpravy, zpíváme písničky k táboráku a hrajeme hry. Taký rád jezdím na kole a hraju si na počítači. Prosím, dejte mi vědět, kde žijete a o vašem oddíle, napište brzy.

17. 10. 18:58 USA

Ahoj z Prescottu, Arizona

Mé jméno je Evan, je mi 10 let a chodím do Webelos. Bydlím asi hodinu cesty od Grand Canyonu, přestěhovali jsme se sem před 2 lety z Chicaga. Tenhle víkend jsme tábořili s asi 60 chlapci z okolí. Měli jsme pestrý program s táborovým ohněm, horolezením apod. Hodně jsme si užili...

17. 10. 22:35 Chile

Ahoj vy tam, jsme rádi, že jsme dostali váš mail. Já jsem vedoucí „venturer“ (kluci a děvčata od 15 do 21 let), kteří si chtějí dopisovat - Grupo Guías y Scouts San Francisco, Chile

18. 10. 5:44 Japonsko

Díky za email. Kde jste našli moji adresu? Jmenuji se Tetsuya Masubuchi, je mi 27 let a jsem zástupce vedoucího Boy Scouts Urawa - Nippon. „Czech“ je Československo? Prosím, podívej se na naše www stránky.

19. 10. 0:07 Brazílie

Jmenuju se Altamiro a jsem vůdce 220. oddílu Mantiqueira v Sao Jose dos Campos. Tady v Brazílii máme vlčata „lobinhos“ (7 - 10 let), skauty (chlapce a děvčata 11 - 14), „seniores“ (15 - 17) a „pioneiros“ (18 - 21). Našel jsem si vaše město v atlase...

Nemyslim si, na rozdíl od sýčků a pesimistů, že by se ztrácelo to dobré, co tvoří podstatu skautingu. Český kluk nebo děvče stále touží po věrném přátelství až za hrob, po kráse a dobru, ale i po úžasných zážitcích a tajuplných dobrodružstvích. Česká duše je a zůstane romantická. Idealistická. Tradicionalistická.

Junák samozřejmě ale nemůže ustrnout. Mnoho činností, vynálezů i tradic a zvyklostí, které skauting přinesl a které byly na počátku století horkou novinkou, postupně převzaly další spolky a organizace dětí a mládeže. Ať již to bylo samotné táboření v přírodě, stany s podsadami, znalost šifer a uzlů, slavnostní táborové ohně... Také družinový systém, etapové a jiné hry, i leckteré pedagogické a výchovné metody, přístupy a zásady.

Snad to bylo částečně způsobeno dlouhou dobou zákazu skautingu u nás, ale především tím, že tyto novinky byly společnosti, dětem a mládeži k užítku.

Jsou zde ale určité principy a ideály, zvláště ty mravní a duchovní, které jsou skautům vlastní, a jejichž přebírání zas tolik neláká. Jsou obsaženy například ve skautském zákoně, stejném pro víc než 35 miliónů skautů a skautek na celém světě, ve slibu, heslech, tradicích... Právě tyto hodnoty jsou pro život velmi důležité a měly by být zachovány i pro nadcházející tisíciletí.

Věřím, že mladým českým skautkám a skautům se podaří skloubit ty úžasné tradice českého skautingu, vyrostlé na pevných základech, s hodnotnými novinkami skautingu světového, které nám přináší konec 20. století, do jediné skvělé syntézy – a tak vykročit do třetího tisíciletí.

A byl-li skauting o krok napřed ve výchově dětí a mládeže již na počátku století, je neustrnout naším velkým úkolem pro budoucnost.

Michala Rocmanová-Káča, Junák

YMCA včera, dnes i zítra

Sdružení YMCA vznikalo v různých zemích vždy v souvislosti s určitými významnými převraty v lidské společnosti. Sdružení anglická a americká vznikla v důsledku sociálních a mravních převratů, způsobených vznikající průmyslovou společností. Kontinentální evropská sdružení vyrostla v minulém století z úsilí o udržení křesťanské víry a křesťanského názoru ve společnosti zaměřené pozitivisticky a materialisticky. YMCA v Československu vznikla po I. světové válce, v době politických a sociálních převratů, k nimž se připojoval i převrat náboženský. Vznikla z úsilí malé skupiny lidí, patřících k různým církvím anebo stojících mimo církev, kteří chtěli uplatňovat slovo i životem křesťanské přesvědčení. Československá YMCA, snad jediná z YMCA na světě, byla ustanovena „shora“. Nejprve byl zřízen Ústřední výbor a teprve pak došlo k jeho volbě členstvem, které bylo získáno až při civilní práci v budovách YMCA.

Americká spolupráce

Od r. 1917 pracovala americká YMCA v československé armádě na Sibiři a s ní přišla v r. 1919 k nám, z podnětu a na pozvání prezidenta Masaryka. „Američtí strýčkové“ se brzo stali populární, stejně jako jejich výchovná a vzdělávací činnost v armádě. Vojenská YMCA však pracovala podle úmluvy s naší armádou jen sociálně, odstavující program náboženský. Když došlo k likvidaci vojenské činnosti YMCA, domnívali se její organizátoři, že by mohla být samostatně organizována civilní činnost s plným náboženským programem. Tak došlo v prvních měsících roku 1921 k ustanovení československé YMCA, jejímž prvním předsedou byl univ. prof. Dr. Fr. Drtina. Američané dali nové organizaci program aktivního, misionářského křesťanství, nestarajícího se mnoho o „vyznání“, ale dbajícího praktické pomoci lidem, loajální spolupráce a mezinárodnosti. Spolupráce Američanů byla velkým přínosem YMCA v Československu také po stránce finanční a organizační, neboť američtí sekretáři využívali dlouholetých zkušeností anglosaských hnutí.

Program YMCA

YMCA je křesťanským sdružením mladých lidí s pevným kulturním programem, který se snaží uplatnit svou činnost v místních sdruženích. YMCA motivuje veškerou svou činnost křesťanským programem svých členů, což ovšem nebrání, aby nespolupracovala s jinými organizacemi, usilujícími o kulturní a sociální pokrok, třebaže vycházely z jiných motivů. YMCA se snaží mladým lidem vštípit pochopení a úctu k zásadám mezinárodní spolupráce, mírumilovnosti, mravní odpovědnosti, opravdovosti, lásku k pravdě a spravedlnosti, péči o zdraví, jak je zahrnuto slovem praktický křesťanský život.

Základním rysem kulturního programu YMCA je zdůrazňování sociální služby jakožto pracovní metody křesťanského hnutí. Proto od počátků své činnosti v republice jeví se nám YMCA jako sociální podnik sloužící mladým lidem po stránce jejich fyzického, mravního a intelektuálního vzrůstu. Takové jest poslání svobodárny YMCA, restaurantů YMCA, tělocvičen, hřišť, kursů všeho druhu, klubovní, přednáškové a publikační činnosti YMCA.

YMCA vybudovala v r. 1920 první dvě moderní hřiště v Praze a v Bratislavě, tělovýchovný sekretář YMCA byl pověřen přípravou československého atletického mužstva pro Olympijské hry v Amsterdamu. V r. 1921 postavila YMCA v Praze Studentský domov, aby odpomohla v kritické chvíli sociální bídě pražského studentstva. Zavedla nové hry odbíjenou a košíkovou, z nichž prvá brzo zevšeobecněla a rozšířila se po celé republice a v kurzech a na hřištích YMCA pronikl do našeho sportovního života vědecký trénink.

Zvláště velké popularitě se těšily svobodárny YMCA a lidové restauranty, které v některých střediscích podstatně přispěly ke snížení cen. Jiným dokladem sociální služby v té době byly bezplatné obědy nezaměstnaným a obědy za výrobní cenu, které poskytovala většina místních sdružení přes obtížnou finanční situaci.

Jedním z úkolů YMCA je přivádět pod společnou střechu ke kulturní činnosti mládež různých národností a tak prakticky překonávat národnostní rozdíly. YMCA do Československa zavedla také svátek matek. YMCA si přeje lepší vztahy mezi věřícími různých křesťanských církevních organizací, vycházejíc při tom ze zásad ekumenických. Za řádné členy přijímá i ty, kdo nejsou organizováni v církvích: rasové ohledy u ní nerozhodují.

YMCA charakterizuje její dorostová činnost. Větší část členstva je ve věku od 12 do 18 let. Proto také v její kulturní činnosti přednášky zaujímají podružné místo

vedle praktické výchovy organizovanou hrou, společným životem v tábore a diskusí. Z téhož důvodu klade výchova YMCA důraz na charakter, sebeovládání, družnost a mravní opravdovost.

YMCA vydávala Křesťanskou revue, měsíčník pro otázky náboženské a kulturní, a Stopu, měsíčník pro mládež. Vydavatelské oddělení YMCA vydalo též řadu publikací o kulturních a náboženských otázkách a z oboru chlapecké výchovy a tělovýchovy. Nejvíce předsudků proti YMCA i u těch, kteří by s ní jinak souhlasili, pochází z jejího křesťanského programu. Svým programem a svou činností chce YMCA dokázat, že ani dnes nepřestává být víra v Ukřižovaného a Zmrtvýchvstalého Krista sociální a mravní mocí, která je s to osvobodit jak jednotlivce tak i společnost a která má své slovo i k dnešní generaci.

Křesťanský a křesťanství nemají konfesního zabarvení, neoznačují výlučnost určitého vyznání, nýbrž v duchu Kristova učení lásky znamenají skoro tolik jako humanitní, všelidský, službě druhým věnovaný. Slovo toto je i historicky oprávněno, neboť návrat ke Kristu, jeho životnímu ideálu a mravním naukám v duchu moderních poměrů a potřeb může jediné způsobit skutečnou obrodu a nápravu lidské společnosti.

Současná YMCA ve světě

YMCA je přítomna ve 120 zemích na celém světě, kde asi 14 000 místních sdružení čítá zhruba 30 000 000 členů. Po rekreaci, sportovních a vzdělávacích aktivitách, službě uprchlíkům a vysídlelcům v první linii, se v mnoha zemích YMCA angažuje také v hnutí za sociální změnu. Zabývá se i takovými lidskými problémy jako je rasismus, mládež v ohrožení, nezaměstnanost. Její programy tvořivě reagují na rostoucí sekularizaci, konzumní chování a fragmentaci společnosti.

YMCA má dnes své poslání v oblastech vzdělávání, migrace, míru a usmíření. Nick Nightingale (generální sekretář světové YMCA WAY) sní o YMCA jako o mostu do 21. století. Na 14. sjezdu Světové rady YMCA v Německu v roce 1998 byl definován dokument CHALLENGE 21, který doporučuje každému jednotlivému členu YMCA přijmout následující poslání:

- Sdílení evangelia Ježíše Krista a usilování o duchovní, intelektuální a fyzickou pohodu jedince i celého společenství.
- Posilování všech, především mladých lidí a žen k přejímání větší odpovědnosti a vedení na všech úrovních, spolupráce na vytvoření společnosti rovných příležitostí.
- Obhajoba a podpora práv žen, pozvednutí významu práv dětí.
- Posílení dialogu a partnerství mezi lidmi různých vyznání a ideologií, rozpoznávání kulturní identity národů a podpora kulturní obnovy.
- Závazek k práci v solidaritě s chudými, vyvlastněnými, vykořeněnými lidmi a utiskovanými rasovými, náboženskými a etnickými minoritami.
- Snaha o zprostředkování a usmírování v konfliktních situacích, snaha o smysluplné zapojení, povzbuzení lidí v jejich soběstačnosti.
- Ochrana Božího stvoření před vším co by jej mohlo zničit, zachování a ochrana zdrojů pro nadcházející generace.

Činnost YMCA v ČR dnes

YMCA v ČR se aktivně podílí na mezinárodní spolupráci s ostatními zeměmi. Jako jedna z mála zemí postkomunistické Evropy se účastnila jednání zvlášt-

ního výboru Světové aliance o nové strategii YMCA pro příští tisíciletí.

Kromě toho YMCA v ČR nabízí mladým lidem z celé republiky účast na mnoha mezinárodních programech, z nichž snad nejznámější je ICCP – International Camp Counselor Program pro výměnu táborových vedoucích po celém světě.

Další významnou aktivitou YMCA je Ten Sing. Původně norský nápad se velmi dobře ujal i v ČR a v mnoha dalších zemích Evropy. Název Ten Sing je zkrácením anglického „teenagers singing“ a jedná se o sociální práci s –nácíletou mládeží, která je oslovena skrze svou vlastní kulturu – hudbu, zpěv, tanec, divadlo. Základní myšlenky TenSingu jsou: křesťanské vedení, snaha přenést odpovědnost na organizování programu na mladé lidi, vytvoření vhodného prostředí, kde se mladí lidé mohou cítit bezpeční a užiteční bez ohledu na své schopnosti či přesvědčení. Proces přípravy společného programu – koncertu či vystoupení, je mnohem důležitější než konečný výsledek. Není důležitá konečná míra úspěchu ale to, co kdo při přípravě zažil, jak se při tom lidé k sobě chovali, co to přineslo ostatním.

YMCA v ČR má mnoho dalších aktivit, převážně v rámci svých místních sdružení, které významně doplňují aktivní společenský život. Přes mnohé obtíže s neustálým hledáním svého dalšího směřování a nové rovnováhy má YMCA, nejen v České Republice, velkou budoucnost jako organizace, která dokáže jak svým členům tak spolupracovníkům nabídnout nezátížený pohled na svět kolem a možnost klidného a vyrovnaného rozvoje každé jednotlivé osobnosti.

YMCA v ČR si zvolila jako biblické heslo pro svou práci verš z Janova evangelia (8,20): „Kdo mne následuje, nebude chodit v temnotách, ale bude mít světlo života.“

Dnes se YMCA v ČR snaží svou činností naplňovat: „YMCA vychází vstříc potřebám mladých lidí od roku 1844.“

s použitím historických pramenů Ingrid Kubiczková

Co nás čeká

Otázky týkající se budoucnosti činnosti dětí ve volném čase v nejbližších letech jsme položili i dalším představitelům našich sdružení a veřejného života.

1. Čím konkrétně myslíte, že se budou zabývat vaše děti - vnoučata za 10 let ve volném čase?

Děti se budou vzdělávat, starat o své děti a vnoučata si budou hrát, číst. Snad to bude s hračkami a knížkami, které budou rozvíjet jejich fantazii, nebo s karam-rády, kteří jsou aktivní a mají své koníčky.

2. Jakou roli by měli hrát ve volbě volnočasových aktivit dětí jejich rodiče?

Domnívám se, že rodiče by měli své děti motivovat podle jejich schopností a být jim pokud možno neodstrašujícím příkladem.

3. Pasivní zábava (počítače, TV, ...) je na postupu. Dá se to nějak zastavit? Zkusili jste někdy zastavit povodeň? Společnost musí více investovat do vzdělá-vání lidí a do rozvíjení jejich schopností, aby si osvojili aktivní přístup k životu a od dětství prožívali radost a uspokojení z tělesné i duševní činnosti. Jen to může zatlačit pasivní zábavu do role, do níž se nyní dostává ve Spojených státech amerických kouření.

Doc. RNDr. Ladislav Holberštát, CSc.,
Odbor personálního marketingu HPÚ MO

Jak se, podle vašeho soudu, změnila hnutí dětí a mládeže v posledních deseti letech?

Jak které a v čem. Konceptně jsou většinou stejná. Změnu a rozdíl vidím především v nechtěném, ale bohužel vynuceném bujení administrativy, jakožto reakce na zbyrokratizování ekonomicko-legislativních vztahů se státními a místně samosprávnými orgány.

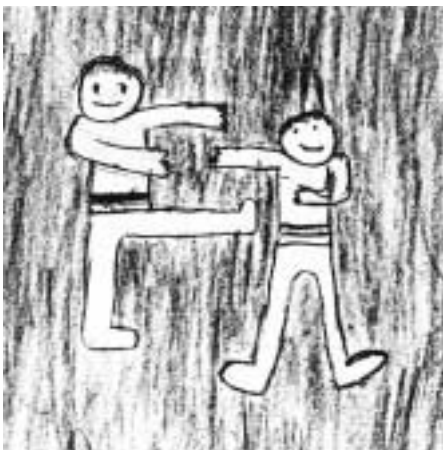
Jak se vám pracovalo s dětmi před revolucí?

Práce s dětmi nebo pro děti pro mne byla, je a bude vždy na prvním místě. Vzhledem k tomu bylo nutné před revolucí vytvořit si pro ni takové podmínky, aby se „vlk nažral a koza zůstala celá“, jinými slovy - k oboustranné spokojenosti v rámci daných možností, ale bez ideologického balastu.

Miroslav Mikeš - Kocour, náčelník ČTU

Chtěl bych se naučit karate...

Jakub Krejza, 10 let

Jak se, podle vašeho soudu, změnila hnutí dětí a mládeže v posledních deseti letech?

Jako všechno, co žilo v násilné integraci a získalo svobodu. Tělovýchovné jednoty - a samozřejmě lidé v nich - poskytl kdysi střešou mnoha odrůdám hnutí dětí a mládeže, které byly přinuceny přežívat buď v Pionýru nebo ČSTV. Poněvadž působím skoro tři desítky let v tělovýchovné jednotě, vzpomínám si se zvýšenou hladinou adrenalinu na stížnosti, že „naše děti“ (měli jsme pět TOM) nosí šátky, které nosit nesmějí a zdraví se tak, jak se zdravít nesmějí. Dnešní vedoucí o tom nejspíš nic nevědí, a to je jen dobře. Mohu jim jen popřát, aby se jim podařilo navázat na čtyřicetileté (mnohde spíše šedesátileté) přerušení a najít ne původní, ale dnešní smysly junáctví, skautingu, Sokola... Soudím, že ATOM je na tom líp: smysl turistiky nebyl nikdy zcela smazán. Samozřejmě nejméně dvě věci se ani v posledních deseti letech nezměnily: problém generacní a problém peněz. Přejme si, abychom je uměli řešit co nejlépe. Ze svého místa si myslím, že se nám to v KČT docela daří.

Jak se Vám pracovalo s dětmi před revolucí?

Po tom, co se „se mnou pracovalo v Sokole a Junáku“ (a to už je dávno) jsem spíš pracoval s vedoucími dětí ve čtvrtstolím svého působení v roli tajemníka TJ. Jsem tedy spíš zvědav na odpovědi těch, kteří pracovali s dětmi před revolucí. Ale mnohem víc jsem zvědav na výsledky nějaké jiné ankety o tom, co dnes brání práci s dětmi. Mohu-li si něco přát, udělejte takovou anketu co nejdříve. A to i proto, abychom se už nikdy nevrátili do konfliktů s komunistickou mocí. Soudím, že ještě sto let to bude hrozit. A že jen my můžeme dnes zabránit, aby se tak nestalo.

PhDr. Jan Stráský, místopředseda Klubu českých turistů

Předpokládáte pokračování Vaší činnosti i v příštím tisíciletí a jak?

Samozřejmě, ale možná v trochu omezené formě. Neustále se totiž potýkáme s nedostatkem peněz. Většina středisek to asi nepocítí, protože některá z nich jsou poměrně soběstačná. Máme ale i střediska, která pracují s dětmi z dětských domovů a zde finanční problémy pociťujeme velmi silně. Obzvláště nás znepokojuje to, že nové tisíciletí začne naše republika s rozpočtovým provizoriem, což bude znamenat, že na začátku nebudeme mít moc peněz (očekáváme, že dotace přijdou později), ale tyto peníze samozřejmě nebudou mít ani dětské domovy, neboť při rozpočtovém provizoriu se v nich financuje jenom nejdůležitější provoz dětského domova.

Myšíte si, že v této činnosti nastanou nějaké podstatné změny?

Podstatné asi ne. Je třeba činnost neustále inovovat, protože děti se neustále vyvíjejí. Snažíme se o nové formy činnosti pro kluby, určitě v příštím tisíciletí využijeme Internet.

Co očekáváte od střešové organizace (ČRDM)?

Že bude pracovat nadále tak dobře jako nyní a že bude více lobovat v celém neziskovém sektoru, například tedy i pro rozdělení zbytku finančních prostředků z Nadačního investičního fondu tak, aby nebyly opomenuty nadace, které se zabývají volnočasovými aktivitami dětí jako prevencí proti negativním jevům. Nadace, které se zabývají dětmi existují, ale většinou jsou specializované buď na nemocné nebo na jinak postižené děti, ale opomíjeno je to, že pomoc potřebují všechny děti, protože všechny děti jsou ohroženy negativními vlivy (drogy, kriminalita, vandalismus, šikana, rasismus, gamblerství, kouření, alkoholismus...)

V čem vidíte problémy v nadcházejícím milénium?

Bude jich asi víc. Předně jsou to problémy civilizační. Děti jsou stále konzumnější, neumějí se tvořivě bavit. Druhým problémem jsou problémy finanční, není vybudováno zázemí pro neziskový sektor. Měl by se osamostatnit, aby nebyl závislý na státním rozpočtu.

Ing. Miloslav Fuček - náčelník SKSK ČR

K Fondu dětí a mládeže

Na základě doporučení valného shromáždění ČRDM
(z 25.11. 1999)

přijalo Představenstvo ČRDM toto

Stanovisko

k současnému vývoji problému majetku bývalého SSM a k práci Fondu dětí a mládeže

- Po dobu téměř deseti předchozích let nebyl majetek bývalého SSM řádně spravován. Těžko lze nyní operovat s argumentem, že naléhavost zajištění dobré správy tohoto majetku je otázkou několika dnů či týdnů.
- Na základě našich zkušeností máme zájem se spolu s Výborem FDM podílet na vytváření prováděcích předpisů (jakékoli) vybrané koncepce.
- Chápeme potřebu transformace stávajícího FDM na subjekt, který se bude touto činností zabývat seriózně a zajistí zhodnocení tohoto majetku. Považujeme však za vhodné dodržení následujících podmínek:

- vytvoření většího časového prostoru pro posouzení dlouhodobého záměru;
 - vytvoření standardních kontrolních mechanismů pro zajištění dozoru k nakládání s tímto majetkem;
 - vyčlenění té části majetku bývalého SSM, který je v současné době využíván sdruženími dětí a mládeže, z podnikatelských aktivit – tak, aby tyto aktivity a úhrady nákladů spojených s činností FDM nebyly realizovány na úkor dětí a mládeže, ale naopak v jejich prospěch. Stanovit při té příležitosti jednoznačné podmínky pro využívání tohoto majetku sdruženími dětí a mládeže (a to oboustranně).
 - vyčlenění dalšího nemovitého majetku vhodného pro zajištění činností s dětmi a mládeží a vypracování harmonogramu předání tohoto majetku k užívání subjektům v této oblasti pracujícím;
 - zaměření ekonomických aktivit FDM především na využití majetku v akciových společnostech spravovaných FDM.
4. Z objektů užívaných více sdruženími dětí a mládeže vytvořit samostatné ekonomické subjekty s přímým podílem na řízení těchto subjektů ze strany sdružení dětí a mládeže (například Senovážné náměstí 977/24,...).

Praha 29. 11. 1999

Za správnost:

Martin Bělohávek,
místopředseda ČRDM

O „Úmluvě“ trochu jinak

V pátek 19. listopadu pořádala Pionýr pracovní seminář zaměřený k 10. výročí „Úmluvy o právech dítěte“. Seminář volně navazoval na obdobné setkání, které se konalo před pěti lety... Letos obdobných sešlostí bylo také daleko více než v letech minulých. Naše setkání bylo do jisté míry zvláštní tím, že se ho zúčastnilo 90 mladých lidí - instruktorů a oddílových vedoucích z celé České republiky. Jistá výjimečnost spočívala i v tom že, nešlo o žádnou obecnou či vznešeně složitou diskusi, šlo o praktické pohledy – jak to „s touto úmluvou vlastně v konkrétní činnosti opravdu je“.

Cílem bylo potvrdit, že „Úmluva“ není jen teoretický dokument, případně se trochu seznámit s historií jeho vzniku a obsahem. Hlavně však zdůrazňovat, že nás jeho ustanovení zapsaná v desítkách pečlivě zformulovaných článků provázejí při činnosti s dětmi (i v „běžném“ životě) takřka na každém kroku.

Dopoledne byl program možná teoretičtější – před plénem odezněly tři přece jen trochu delší vystoupení (Mgr. Martina Bělohávek, předsedy České rady Pionýra, Mgr.

Antonína Bůžka, Ph.D., z katedry pedagogiky Pedagogické fakulty Univerzity Palackého z Olomouce a Mgr. Pavla Janíka, pracovníka odboru pro mládež MŠMT). Odpolední program už byl v menších skupinách.

Lektoři, kteří účastníky v pracovních sekcích názornou formou seznamovali s tím, k čemu vlastně ta „Úmluva“ je a co všechno, co se kolem ní (i s ní) děje, s ní přímo souvisí, byli lidé z „praxe“ - ti kteří se s „Úmluvou“ a jejím praktickým dopadem denně setkávají (byť každý ze zcela jiného úhlu).

Sekce pod vedením Mgr. Pavla Janíka se zabývala spoluprací dětského sdružení s dalšími institucemi a organizacemi, které působí ve volném čase dětí. Co se dělo na 2. sekci, kterou vedla Dr. Jiřina Novotná, je jasné již z jejího názvu - „Hra jako prostředek pro seznamování dětí s Úmluvou“. S velkým ohlasem se setkala 3. sekce s názvem „Všichni nejsou svatí“, kterou vedli mjr. PhDr. Alena Plšková a pplk. JUDr. Petr Želásko z Policejního prezidia ČR. Tato sekce byla zaměřena na děti a mládež a jejich problémy

z pohledu kriminalistů a dodržování zákonů. 4. sekce nazvaná „Problémy dnešních dětí z hlediska působení Linky důvěry“, vedená Jitkou Kačerovou, nabídla pohledy na dětské svízele z jiného úhlu, než jsme běžně zvyklí.

Den uběhl jako voda. Dalo by se říci: „Máme čárku! Připomenuli jsme si 10. výročí přijetí Úmluvy o právech dítěte.“ Ale: jednak jsme to nedělali pro čárku, a pak, oč bylo toto „připomenutí“ méně oficiální, o to více bylo pracovní a zajímavé. Ostatně jako celý tento dokument. Občas se z něj dělá modla - kdo však byl v Čelákovcích, pochopil, že je to nástroj každodenní práce.

Irena

Koncepce státní politiky ve vztahu k mladé generaci v České republice do roku 2002

Za mladou generaci je pro účel tohoto materiálu považována v souladu s koncepcí UNESCO věková skupina dětí a mladých lidí do 26 let. Tato skupina obyvatelstva České republiky představuje zhruba 4 miliony osob. Státní politika v daném pojetí představuje:

1. Působení státu prostřednictvím státních institucí a dalších nástrojů státu, zabezpečujících podmínky pro vývoj a rozvoj osobnosti dětí a mládeže, kromě jiného i vytvářením podmínek pro jejich participaci na společenském a politickém životě, včetně legislativních opatření.
 2. Vytváření podmínek pro naplňování funkcí rodiny jako základního článku společnosti.
 3. Vytváření podmínek pro formování mladých lidí jako plnoprávných a zodpovědných členů společnosti a pro jejich participaci na životě společnosti.
 4. Preventivní ochranu a opatření chránící děti a mládež před negativními jevy, které na ně působí.
- Při formulování cílů státní politiky se vychází z předpokladu, že působení státu na mládež musí být diferencované a adresné, a to ve dvou rovinách:

1. podpora,
2. ochrana,

příčemž se stát přihlašuje ke komplexní ochraně a podpoře mladé generace.

2. Postavení veřejné správy v systému zajišťování státní politiky vzhledem k mladé generaci

Nezbytným krokem, který výrazně zvýší možnosti řešení problémů dětí a mládeže je zřízení Republikového výboru pro otázky dětí, mládeže a rodiny, jehož činnost by po organizační stránce zabezpečovalo Ministerstvo školství a mládeže a tělovýchovy prostřednictvím své výkonné složky (odbor pro mládež). Úkolem tohoto výboru bude meziresortní koordinace koncepční a metodické činnosti v oblasti péče o děti a mládež, dotační politiky resortů zaměřené na děti a mládež a iniciace systémových kroků v oblasti prevence a volného času a jejich legislativní vazby, to vše v návaznosti na stávající meziresortní orgány.

Postavení veřejné správy v systému zajišťování státní politiky vzhledem k mladé generaci směřuje do těchto oblastí:

- mládež, rodina a bydlení
- mládež, vzdělání a výchova
- mládež a trh práce
- participace mladé generace na společenském a politickém životě
- ochrana práv dětí a mládeže
- mládež a volný čas
- mládež a zdraví
- mládež a sociálně patologické jevy
- mládež a životní prostředí
- mládež z národnostních menšin, mladí migranti, běženci

3. 6. Mládež a volný čas

Volný čas dětí a mládeže plní v současné době funkci relaxační, regenerační, kompenzační, sociálně preventivní a výchovnou. Součástí náplně volného času jsou z tohoto hlediska nejrůznější aktivity, z nichž převládají aktivity ryze relaxační, dále pak pohybové, kompenzační a sebevzdělávací. Aktivní trávení volného času za přiměřeného dohledu nebo vedení kvalifikova-

ných vedoucích vždy působí jako primární prevence negativních jevů.

Na volný čas dětí a mládeže mají kromě objektivně daných celospolečenských podmínek vliv především rodina, stát (včetně školy a školských zařízení jako převážně státních institucí) a dále neformální skupiny vrstevníků, resp. formalizované skupiny vrstevníků v občanských sdruženích dětí a mládeže, popř. ve sdruženích, která s dětmi a mládeží pracují. Způsob trávení volného času ovlivňuje i nabídka komerčních organizací (počínaje např. sportovními a kulturními organizacemi, přes podniky zaměřené na společenskou zábavu až po komerční média).

Velká pozornost by měla být věnována rozvoji tělesné výchovy jako formotvornému faktoru osobnosti (rozvoj aktivity, respektu a spolupráce, spoluzodpovědnosti, zdravé soutěživosti). Aktivní způsob života je i důležitou součástí prevence negativních jevů. Důležitou roli hrají i aktivity kulturní, ať už receptivního nebo reproduktivního či produktivního charakteru.

a) Podpora na úrovni veřejné správy

V této oblasti hraje nezastupitelnou roli školství jako jeden z hlavních garantů výchovy mimo vyučování a tedy i gestor nemalé části činností ve volném čase

a zároveň i gestor, spravující četná zařízení pro výchovu mimo vyučování. V České republice pracuje 4 240 školních družin se 232 000 žáky, 371 školních klubů s 27 000 žáky, významná je i činnost sportovních klubů, kde je registrováno 250 000 dětí (ovšem jen tři čtvrtiny škol všech stupňů mají vlastní tělocvičny a hřiště).

Ze školských zařízení, zabývajících se volným časem dětí a mládeže, zaujímají největší objem střediska pro volný čas (známá jako Domy dětí a mládeže). V roce 1997 působilo v republice 294 těchto subjektů. V jejich 15 475 pravidelně pracujících zájmových útvech bylo zapojeno více než 215 tisíc a v dalších aktivitách pak více než 2,3 miliony dětí a mladých lidí. Domy dětí a mládeže jsou jedním z nejvýznamnějších organizátorů účelného využívání volného času dětí a mládeže a uskutečňují širokou škálu pestrých a přitažlivých aktivit ve sféře výchovně vzdělávací, relaxační, poznávací, vyhledávání talentů a jejich podpory.

Problémem zůstává využívání školních budov, hřišť a dalšího majetku státních základních a středních škol pro neziskovou mimoškolní činnost. Tyto školy často z finančních důvodů v této oblasti upřednostňují podnikatele, či své prostory poskytují za úplatu. Dalším resortem, který se významně podílí na formování volného času mládeže, je Ministerstvo kultury. V České republice existuje hustá síť padesáti profesionálních divadel, z nichž 12 se přímo zaměřuje na dětského diváka, a symfonických orchestrů (13), které poskytují slevy dětem a mládeži. Každoročně jsou vyhlašovány granty na podporu nekomerčního umění, které umožňují dostupnost nekomerčního umění mládeži. Granty jsou podporovány i další aktivity, např. vydávání ilustrovaných knih pro děti a mládež, přednášky, literární večery, výstavy, soutěže a aktivity podporující doplňkovou knihovnickou, informační a kulturně-vzdělávací činnost pro děti a mládež. Také resort práce a sociálních věcí se v rámci prevence sociálně-patologických jevů orientuje na rozvíjení volnočasových aktivit mládeže. V současnosti působí v České republice např. třicet tři sociálních asistentů, kteří pracují s neformálními skupinami mládeže v jejich přirozeném prostředí, rozvíjejí se aktivity v rámci sociální intervence.

Ministerstvo životního prostředí se jako gestor i koordinátor environmentální osvěty, vzdělávání a výchovy vůči vládě ČR, ale především v praxi, významně podílí na využívání volného času dětí a mládeže. Zapojení dětí a mládeže do péče o přírodu a životní prostředí patří k základním nástrojům ovlivňování jejich osobní odpovědnosti, postojů a chování i vztahu k přírodě, prostředí ve kterém žijí a ke zdravému způsobu života.

Každoročně financuje projekty občanských sdružení zabývajících se EOVV (nejen pro děti a mládež) formou výběrového řízení, vydává řadu publikací, učebních textů pro vysoké školy, filmů, poskytuje k využití ve výchově videotéku MZP a podporuje ve vztahu k mladé generaci mnoho dalších aktivit.

Ministerstvo zemědělství rozvíjí některé programy, související s volným časem dětí, ve svých učňovských zařízeních (např. sportovní a profesní soutěže, zájmová a umělecká činnost).

Specifickým je v této oblasti resort obrany, kde je v podmínkách zejména základní služby volný čas mladých mužů do značné míry regulován. Zde je žádoucí vytvářet podmínky pro rozšiřování možností sportovních aktivit (např. i sdružováním prostředků s ministerstvem školství a podobně), je žádoucí více využívat zkušenosti vojáků nejen základní služby jako tvůrců a organizátorů volného času dětí a mládeže, především jako dobrovolných vedoucích v občanských sdruženích.

Radu úkolů v této oblasti by měly plnit obce, okresní a školské úřady, především svými granty pro občanská sdružení a další nevládní organizace, pracující v oblasti dětí a mládeže, péči o provozování a zřizování veřejných hřišť a sportovišť a zařízení pro volný čas dětí a mládeže. Bohužel prozatím jde o vcelku ojedinělé případy. Většinu rozšíření zájmu nižších článků státní správy a samosprávy o zabezpečení volného času dětí a mládeže brání patrně především nedostatek finančních prostředků ve veřejných rozpočtech. Svoji roli zde však nepochybně sehrává i absence právních norem. Představitelé regionů a obcí nejsou nuceni péči o volný čas zařazovat mezi priority financování.

b) Subjekt nestátní povahy

V České republice existuje několik stovek občanských sdružení dětí a mládeže, ve kterých je registrováno cca 10% populace do 26 let, dále tělovýchovných a sportovních spolků (z nichž 200 má celorepublikovou působnost), v nichž je organizováno zhruba 25 % dětí a mládeže, a dalších sdružení, pracujících s dětmi a mládeží. Činností v těchto sdruženích s různorodou činností (cestování, sport, tábornictví, kultura, zájmové technické činnosti, společensky prospěšné aktivity atd.) se věnuje cca 19% populace jako příležitostní účastníci akcí nebo aktivní spolupracovníci sdružení.

Úloha občanských sdružení spočívá nejen v příspěvku ke kvalitnímu naplňování volného času organizované i neorganizované mladé populace, ale i v nezastupitelném výchovném efektu, který tato sdružení svou činností přináší. Oběma těmito funkcemi doplňují působení rodiny a školy a dalších subjektů. V této

oblasti začínají v posledním období hrát důležitou úlohu i církve a církevní spolky. Činnost nevládních organizací lze považovat za základní prvek v procesu budování občanské společnosti.

Nejzávažnější problémy:

- velmi zdrženlivý přístup nižších článků veřejné správy k problematice volného času dětí a mládeže,
- neexistuje koncepční provázanost vlivu státu, regionů, měst a obcí na volný čas dětí a mládeže,
- nedostatečná podpora rozvoje středisek pro volný čas dětí a mládeže,
- absence koncepce přípravy pracovníků, zabývajících se volným časem dětí a mládeže.

V této oblasti je cílem vytvářet odpovídající podmínky pro smysluplné trávení volného času dětí a mládeže a vytvářet odpovídající legislativní a ekonomické nástroje pro stimulaci kvalitní nabídky a naplnění aktivit ve volném čase mládeže. Zpracovat a realizovat systém vzdělávání pedagogů volného času i dobrovolných vedoucích v občanských sdruženích.

3. 8. Mládež a sociálně-patologické jevy

K sociálně-patologickým jevům patří i násilí páchané na dětech a mladých lidech. Kromě násilných trestných činů, pozorovatelných v širokém průřezu populace, jde o násilí v rodinách (ubližení na zdraví, syndrom týraného dítěte, systémové týrání podobně), ale i o násilí (šikanu) ve školních kolektivech a vojenských jednotkách. Nudící se mladí lidé, často pod vlivem alkoholu a dalších toxických látek, se dopouštějí vandalismu a násilné trestné činnosti.

Nejzávažnější problémy:

- roste procento trestné činnosti dětí a mládeže i trestné činnosti na ní páchané, dochází k prudkému nárůstu stíhaných dětí,
- množí se případy dětské prostituce, dětské pornografie,
- třetina mladých lidí experimentuje s drogami,

V této oblasti je cílem minimalizovat příčiny vzniku sociálně-patologických jevů i jejich dopadu na mládež, a proto je třeba vytvářet podmínky pro činnost všech subjektů, které vykonávají preventivní aktivity

(primární prevence) nebo jsou orientovány do oblasti resocializace ohrožených a narušených jedinců.

3. 9. Mládež a životní prostředí

Důležitou roli v oblasti environmentální osvěty a vzdělávání a výchovy hrají nevládní neziskové organizace, zaměřené na problematiku životního prostředí. Prvky environmentální osvěty, vzdělávání a výchovy zařazují do programu i jiné nevládní neziskové organizace, např. se sportovně rekreačním, kulturním, sociálním, zdravotnickým i náboženským zaměřením i sdružení mládeže, jako Junák, Pionýr a další.

Nejzávažnější problémy:

- příprava učitelů, pracovníků, zabývajících se volným časem dětí a mládeže, a aktivistů občanských sdružení pro úkoly v oblasti environmentální osvěty, vzdělávání a výchovy neodpovídá aktuálnosti úkolů v této oblasti,
- nedostatečný zájem mládeže na péči o životní prostředí.

V této oblasti je cílem vytvářet podmínky pro zvýšení preference hodnot a aktivit zdravého životního stylu mladé generace a vychovávat mládež k žádoucím environmentálním postojům.

Ze stejnomenné publikace MŠMT, Praha, leden 1999 (úryvky)

Trávení volného času (Podle výzkumů IDM MŠMT ČR a EUROBAROMETR)

Ve vztahu k členství a činnosti v různých organizacích deklaruje nejvíce dotázaných členství v sportovních klubech nebo asociacích (18%). Téměř na stejné úrovni je členství v zájmových organizacích, klubech, fan klubech, počítačových a sběratelských klubech (11%) a v mládežnických organizacích (10%). Více než polovina mladých lidí z ČR nepatří k žádné organizaci (51%). Mládež ze zemí Evropské unie se častěji účastní života náboženských organizací, naopak mládež ČR se více zapojuje do aktivit nejrůznějších sdružení a podobně.

Zúčastňuje se činností nebo aktivit:	ČR (%)	pořadí	EU (%)	pořadí
společensky prospěšných či charitativních organizací	4	7	5	6
náboženských či farních organizací	4	7	9	2
kulturních či uměleckých organizací	6	4,5	5	6
odborů či politické strany	3	8	4	8,5
hnutí za lidská práva	1	9,5	1	10,5
organizace na ochranu životního prostředí a zvířat	4	7	5	6
mládežnické organizace (skauti, kluby)	10	3	7	3
organizace spotřebitelů	1	9,5	1	10,5
sportovních klubů či asociací	18	1	28	1
zájmových kroužků (kluby či asociace, fan kluby, sběratelé)	11	2	6	4
jiné kluby, organizace	6	4,5	4	8,5

Anketa - Co nás čeká po roce 2000?

Dětská tisková agentura položila dospělým tři otázky:

1. S čím si budou, podle vás, hrát děti za 10 let?
2. Jakou roli by měli hrát rodiče ve volném čase dětí?
3. Mají počítače a televize vliv na děti?

Markéta Mayerová, moderátorka

1. Já především pevně doufám, že si budou hrát! Že nebudou jen sedět a čučet na televizi nebo lítat po ulicích a páchat všechny možné nepravosti. Takže ať už si budou hrát s čímkoli, bude to úžasný. Ale vzhledem k tomu, že se hrneme do techniky, elektroniky a nového tisíciletí, tak to budou asi hodně elektronické hračky. Hodně věcí, které si dnes ani neumíme představit a najednou je trh vychrlí a budou.

2. Měli by hrát velkou roli. Větší, než v současné chvíli. Doba je zlá, rodiče musí strašně moc pracovat, aby se rodině dařilo a myslím si, že na dětech je to znát. Rodiče by měli každou volnou chvíli, když už jsou doma, věnovat dětem a ne je odhánět se slovy - táta: „Běž za mámou“ a máma zase: „Běž s tím za tátou“. Tady si myslím, že je chyba. Ale já jsem rodič teoretik, nemám právo kritizovat.

3. Myslím si, že jsou to strašně užitečné věci, protože pomáhají v komunikaci se světem a se vším možným. Ale na druhé straně narušují komunikaci mezi lidmi a v rodině. To je ten průsvih. Známe rodinu, kde je máma, táta a dítě a je to vlastně rodina tři počítačů. Ty lidi už spolu neumí mluvit. Jinak si myslím: všeho s mírou a pak je to užitečné.

Slávek Boura, moderátor

1. Asi s tím, co budou mít nejraději. Pravděpodobně o něco víc s počítači, tech-

nikou atd. Ale znáte děti, za chvíli je i ta technika přestane bavit a určitě si vymyslí další a další hračky.

2. Měli by si především hrát s dětmi. Teď je otázka, kdo to povede, ty hry. Jestli rodiče nebo samotné děti. Není nic lepšího, než herně osedlat vlastního tatku nebo mamku. Jenomže to musí rodiče zkousnout a podřídít se dětským hrám.

3. Samozřejmě. Teď je otázka, co jim my dospěláci nabídneme a co si děti z toho vezmou. Děti přemýšlejí přeci úplně jinak, než rodičové, respektive dospělí. To, co je důležité pro dospěláky, není vůbec důležité pro děti.

Ondra, 12 let

Tohle budu dělat já

Skupina Maxim Turbulenc

Doufáme, že ne s atomovými bombami. Asi s počítači. Ale jsme tak trochu proti tomu. Počítače jsou dobrá věc, taky je máme doma, ale nesmí se to přehánět. My bychom dětem doporučili, ať si hrají s dřevěnými hračkami. Ať si k nim čichnou, aby cítily to dřevo, jak krásně voní, a hrají si s nimi.

Miroslav Marhold, vedoucí dětského tanečního studia Echo

Teď si hrají s rodiči, no a za 10 let si myslím, že si budou asi hrát s internetem nebo s něčím podobným. Ale náš život je tanec a ten máme a budeme mít rádi i za 10 let.

Dětská tisková agentura se ptala také děti a mladých lidí:

1. S čím si budou, podle tebe, hrát děti za 10 let?

2. Jak by měly trávit volný čas tvoje děti?

Pavel Sklenářík, 10 let

1. Pokud půjde technika pořád dopředu, bude to určitě nějaká elektronická hračka a samozřejmě především počítače.

2. Asi nějakým sportem a domácí prací.

Lenka Novotná, 14 let

1. Já si myslím, že děti si za 10 let budou hrát se vším možným. Kluci si určitě rádi pohrají s „chytřími“ roboty, holky pak s mnohem štihlejšími panenkami než jsou ty, které známe dnes. Anebo právě naopak se vrátí k velkým pannám s mrkacím očima a ke starým dobrým autíčkům. Ale ať už si budou hrát s čímkoli, určitě jim to bude dělat radost.

2. Já svoje děti budu od malíčka učit, aby volný čas trávil něčím prospěšným. Aby jim co nejvíce času zabraly kroužky a zájmové aktivity a co nejméně televize a dnes všudypřítomné počítače. Budu je vychovávat pro sport a pro divadlo, asi tak, jak jsem byla vychovávána já.

Až mi bude 14 let, tak se budu koukat na svého bratrance v hokeji. Je brankář.

Karolína Dvořáková, 9 let

Denisa Novotná, 11 let

1. Já bych řekla, že za 10 let, tedy v roce 2010, si budou hrát děti například s nějakým dětským autem, ve kterém se budou vozit. Nebo si budou hrát s velkými chodícími panenkami. Některé děti budou určitě dělat různé pokusy a výzkumy ve svých pracovnách a některé zase budou jen tak lenošit a další se pilně učit.

2. Měly by chodit do přírody, sportovat, stavět si bunkry, dělat výlety do lesa, jezdit na kole atd.

Jen by neměly sedět u televize nebo u počítače.

Pavla Valentová, 12 let

1. Podle mne si budou hrát s počítači a nám dnes neznámými novými věcmi. Deset let, to není zrovna krátká doba a myslím si, že se toho hodně změní.

2. Já bych chtěla, aby si hrály také se staršími věcmi a hrami. Na druhé straně vím, že jim nemohu vnucovat to, co chci já. Takže ať si hrají jak chtějí, ale hlavně, ať je to bezpečné a ať je to baví.

Kristýna Bartošová, 13 let

1. No, to bude různé. Když už dnes existují roboty, za 10 let by mohli být ještě dokonalejší, skoro jako lidi. S nimi si budou děti hrát. Všechno bude asi jinačí, protože 10 let, to je dlouhá doba.

2. Já nevím. Doufám, že to bude něco, co jim bude užitečné. Hlavně, ať to nejsou drogy a alkohol. Když budou jejich hry bezpečné, tak je mi to jedno.

Jakub Štádler, 16 let

1. No tak, s čím by si asi mohly hrát? Nejspíš přijde doba počítačů, všechny děti je budou mít doma a to bude jejich hračka.

2. Samozřejmě, že ne u toho počítače! Nejspíš někde venku, s kamarády, v nějakém zájmovém oddíle.

Andrea Karlíková, 23 let

1. Já doufám, že i za 10 let si děti budou umět hrát s čímkoli. Ale jak sleduji vývoj, tak to vypadá, že favoritem mezi hračkami se stanou počítače.

2. Rozhodně bych je chtěla naučit trávit volný čas v přírodě, s kamarády, ale také se svými sourozenci, rodiči a prarodiči. Doufám také, že alespoň občas sáhnou i po některé méně starší panence či dřevěné hračce, kterých mám pro ně spoustu schovaných na půdě.

Co nabízí AČR

Můžete čtenářům říci, za co odpovídá velitel pozemního vojska Armády ČR?

Za celý komplex oblastí. Ale nejsem na to sám, o tuto odpovědnost se dělím se svými zástupci, velitelstvím pozemního vojska a veliteli svazků a útvarů. Abych alespoň jmenoval rozhodující oblasti, jde o odpovědnost za stav a úroveň bojové a mobilizační pohotovosti, za přípravu vojsk, personální práci v celém komplexu pozemního vojska, péči o zdraví, hospodaření s přidělenými zdroji... a takto bych mohl pokračovat ještě dále.

Co předcházelo tomu, než jste se stal velitelem pozemního vojska AČR?

Jsem v této vysoké vojenské funkci rok a půl. Tomu, že jsem byl ustanoven, předcházela celý průběh mé vojenské služby. Práce ve funkcích od té základní. Studium a tvrdá práce na zvyšování vlastního vzdělání včetně jazykového.

Hrál jste si v dětství často na vojáky?

Pocházím z jihomoravské vesnice Bořetice. Už jako kluk jsem měl spolu s rodiči hodně práce na poli, na vinohradu i s domácími zvířaty. Takže na tyto klukovské zábavy nezbylo mnoho času. Ovšem v době mého dětství byli populární mušketýři, piráti a podobní hrdinové, včetně obligátních četníků a zlodějů.

K dosažení Vašeho postavení v AČR jistě nevedla jednoduchá cesta.

Již po ukončení základní devítileté školy jsem nastoupil na Vojenskou gymnázium Jana Žižky v Opavě. Rodiče v té době neměli mnoho možností, jak mi umožnit studium na střední škole. Toto byla jedna z nich a rodiče mě v mém rozhodnutí podpořili.

Poté jsem vystudoval Vysokou vojenskou technickou školu v Liptovském Mikuláši. V letech 1996 až 1997 jsem studoval National Defense University ve Washingtonu. Až do současné funkce velitele pozemního vojska AČR jsem prošel mnoha dalšími funkcemi u vojsk. Začínal jsem jako velitel čety, následovala funkce velitele roty, náčelníka štábu

Rozhovor s generálmajorem Ing. Františkem Hrabalem, velitelem Pozemního vojska AČR

praporu a brigády, velitele brigády a náčelníka štábu Velitelství pozemního vojska. Ne vše bylo vždy ideální. Ale má osobní filozofie je, že chlap a natož voják se má s problémy vyrovnat a překonávat je. Důležité je, aby si z každé vzal něco pro sebe i pro druhé. Víte, on je někdy člověk sám sobě největší překážkou, a to pohodlností a nízkými nároky na sebe sama.

Přijetí České republiky do NATO - co to znamená pro velitele pozemního vojska?

Hlavně mnoho práce a přesně stanovenou posloupnost úkolů, a to nejen pro mne, ale i pro podřízené příslušníky pozemního vojska. Přijetí do NATO ale není pouze o tom, co dostaneme, ale také co můžeme nabídnout. A my v pozemním vojsku již nyní můžeme například nabídnout plně profesionální rotu chemické obrany, která je začleněna do sil NATO jako první jednotka naší armády od dubna 1999. Další jednotky pozemního vojska jsou již připravovány, aby v horizontu 3 - 4 let mohly přejít na standardy NATO.

V souvislosti s přípravou AČR na vstup do NATO probíhají změny ve vojenském školství?

Diskuse o budoucí podobě našeho vojenského školství v současné době probíhají. Je fakt, že armáda potřebuje stále více mladé, kvalitní, vzdělané odborníky na všech stupních, pozemní vojsko nevyjímaje. Ale vojenské školství, a to svým

obsahem výuky a nabídky, je již dnes velmi kvalitní. Je jen škoda, že mladí absolventi vojenských škol v některých případech opouštějí AČR. Je to škoda, protože dnešní armáda nabízí nepoměrně více možností, než jsem měl například já a moji kolegové. Ať už jde o jazykovou přípravu, možnost účasti na mezinárodních akcích, perspektivu zařazení do velitelských a řídicích struktur NATO, rozvíjející se systém sociálního zabezpečení...!

Pokud se rozhodne žák či student pro dráhu vojáka-profesionála, co by měl ovládat a s čím by měl počítat?

Tento mladý muž či dívka by se v prvé řadě měl hluboce zamyslet, jak to opravdu s profesí „kariéřního vojáka“ myslí a tudíž uvažovat v horizontu deseti let, co se týče jeho setrvání v AČR. Dále by si měl velmi kriticky položit otázku: „Mám na to?“ Už studium na vojenské škole je totální zásah do životních návyků mladých chlapců a dívek, které si přinesou z civilního života. Obecně lze říci, že každý mladý muž či dívka, kteří se rozhodnou pro dráhu vojenského profesionála, by měli být určitým způsobem samostatní s vyhraněným pocitem odpovědnosti ke všemu, co dělají. A s čím by měli počítat? S tvrdou každodenní prací, která jim zabere hodně času, ale na druhé straně s pocitem seberealizace a možnostmi dalšího vzdělání a růstu.

Studium na vojenských středních školách

Vojenská střední škola v Brně

- kontakt: tel. 05/4118-5009 (5068, 5322)
- čtyřleté a dvouleté denní studium; jednoroční pomaturitní studium v oborech strojírenství, telekomunikace, elektronika, automatizace

Vojenská střední škola ve Vyškově

- kontakt: tel. 0507/39-2605 (2630, 2612)
- čtyřleté a dvouleté denní studium; jednoroční pomaturitní studium v oborech strojírenství; provoz, organizace a ekonomika dopravy; ekonomika a podnikání; gastronomie

Střední technická škola MO v Moravské Třebové

- kontakt: tel. 0462/31-8296 (8297)
- čtyřleté a dvouleté denní studium v oboru technické lyceum se zaměřením na přírodovědné obory a rozšířené o výuku výpočetní techniky, cizích jazyků a managementu

Vojenská konzervatoř v Roudnici nad Labem

- kontakt: tel. 0411/838 281, 831 594
- šestileté studium v oborech flétna, hoboj, klarinet, fagot, lesní roh, trubka, pozoun, tuba a bicí nástroje

Informace o studiu je také možné získat na bezplatné personální poradenské lince Armády ČR 0800 15 44 45 a na Internetu: www.army.cz

Srdečně Vás zveme na zahájení turistické sezóny 2000 ve střední Evropě od 13. do 16. ledna na brněnském výstavišti !

10. mezinárodní kontraktační a prodejní veletrh průmyslu cestovního ruchu
9. mezinárodní výstava turistických možností v regionech

Všechny hrady a zámky celé České republiky!

Na 300 metrech čtverečních soustředí svou nabídku Památkové ústavy ČR. Památkáři svou expozici promění v ráj pro milovníky historie. V pavilonu B se tak bude moci návštěvník seznámit na jednom místě se všemi přístupnými hrady a zámky Čech a Moravy. Zároveň tu zájemce získá ucelenou informaci o všech zpřístupněných památkových objektech celé ČR. Takováto unikátní expozice bude v ČR k vidění vůbec poprvé!

Doprovodný program

Denně se na volné ploše u pavilonu B budou odehrávat **lítá klání rytířů v historickém šermu**. Po oba víkendové dny, jež jsou určeny široké veřejnosti, se bude konat na pódiu v pavilonu B celá **řada zábavných programů**, show a prezentací regionů. Tradičně budou tato vystoupení obohacena dechovými kapelami, folklórními soubory, přehlídkami a soutěжами.

Zábavu pro celou rodinu bude dále zajišťovat **"Veselý stan"**, který na výstavišti postaví Zoopark Vyškov. V něm budou k vidění věci nevídané: **šelmy i kejklíři a další atrakce, soutěže pro děti**, vše podmalováno vůní opékaných selat a medoviny. A komu z "dospěláků" by to nestačilo, může nechat povořit děti na **psích spřeženích** a sám zasednout za volant vozu s automatickou převodovkou při jízdě zručnosti. Po celou dobu veletrhu poběží projekční nabídka 3. ročníku festivalu filmů a fotografií s cestovatelskou tematikou GO KAMERA, spojená s besedami s autory (mj. M. Stingl, M. Zikmund).

Slosování vstupenek

Všechny vstupenky se opět budou slosovat, aby si jeden šťastný návštěvník mohl odvézt hlavní cenu - Fiat Punto od firmy Motortec Brno. Připraveny však budou i další atraktivní ceny - především zájezdy - v hodnotě okolo 200 000 Kč. Dny určené veřejnosti zpestří bohatý celodenní zábavný program.

Termín

13. - 16. 1. 2000 (13. - 14. 1. 2000 pouze pro odbornou veřejnost)

Kontakt

BVV, a. s., Výstaviště 1, 647 00 Brno, tel.: 05/4115 2984, fax: 05/4115 3062.

Internet: <http://www.bvv.cz>

e-mail: go@bvv.cz

e-mail: regiontour@bvv.cz

Teletext: NOVA, str. 550 a další.

Jak jsme staří, tak jsme... (nezkušení)

A vlastně dobře nám tak.

Na sklonku letních měsíců se objevila možnost prezentovat svoji činnost na veřejnosti. No, řekněte, v dnešní době – kdo by toho nevyužil: musíme přestat mluvit o tom, že nás nikdo neprezentuje a musíme to dělat sami! A tak přišla akce „FANTASY '99“, která se konala v říjnu 1999 v Křížkových pavilonech na Pražském výstavišti. Při jednání o obsahu naší prezentace byl projevem zájem o expozici jednoho z našich indiánských oddílů a tak jsme se s kamarády z Chomutova dohodli. Při našich jednáních jsme byli ubezpečováni o dohodě s řadou dalších sdružení dětí a mládeže, která svoji účast přislíbila, navíc měl tuto akci podpořit Magistrát hlavního města Prahy (a to včetně dotace). Nakonec jsme tam zůstali téměř sami společně se zástupci ATOM a Keltoi. Kromě nich zde byl i stánek Kruhu sdružení dětí a mládeže (viz druhé foto). Akce se konala od čtvrtka do neděle. Přežili jsme, jenom nevíme, zda ještě někdy přesvědčíme indiány z Chomutova o potřebnosti takové akce.

Proč?

- V komerčním duchu se na akci vybíralo vstupné 100,- Kč pro jednotlivce – na doporučení zrušit vstupné (v pátek odpoledne, protože v pavilonech po dětech nebylo ani památky) jsme byli ujištěni, že tak to bylo na Bambiriádě '99, ale tato akce je jiná a ze zcela zistných důvodů to není možné, protože je profesionální a u takových se to nenosí. Nepolevili jsme ve svých připomínkách: což tedy alespoň posunout pokladny tak, aby bylo vidět, o co vlastně jde. Odpověď? To je vyloučeno, protože by se lidé dívali zvenčí a jak by k tomu přišli ti, co zaplatili za výstavní plochu a lidé je okukují skrz sklo a neplatí?! (Mimochodem z toho neměli ani korunu, i když lidé platili a koukali zblízka.) Pochopili jsme, že další diskuse nemá smysl, a tak jsme si šli sami hrát do pavilonu bez návštěvníků a potom sledovat skupinu „MAXIM TURBULENC“, kteří jedini dokázali oživit hlavní budovu.
- Mediální kampaň kolem akce byla tak profesionální, že jsme

se často v pavilonu báli.

- Jednu z propagovaných dominant programu - slibovaného živého šimpanze - jsme sice viděli, ale byl tak vystrašený z hluku okolo, že se snažil paní, která jej nosila, zalézt i pod svetr.

(v lidové ceně 1.198.000,- slovy jedenmiliondevětsetdevadesátosmtisíc korun českých);

- jsme se mohli přihlásit i na paintball;
- jsme si - za drobný poplatek - mohli změřit vrstvu podkožního tuku;
- jsme se otužili, protože v pavilonech byla prostě zima;
- denní program sice končil v 19.00 hodin, ale již v 18.30 byly pavilony zamčené, nepřístupné pro veřejnost (mnohdy i pro organizátory), protože v 19.00 začínal program na Křížkové fontáně.

Řekněte, nestálo to za to?

Máme obavu, že tak úplně nestálo. Bylo to neprofesionální, málo promyšlené (nebo naopak velmi promyšlené?). Nebylo to pár drobných chybiček. Pokud se i k Vám dostane nabídka na účast na akci FANTASY 2000, přejeme Vám více úspěchů.

I když to jistě několik lidí pochopí pochlebovačně – chceme závěrem vyjádřit hlubokou poklonu orga-

Ale za to:

- jsme si mohli prohlédnout zblízka nabídku několika společností zabývajících se teleshoppingem;
- byly k dispozici i univerzální americké pánve;
- si naše děti mohly objednat vodní skútr či motorový člun

nizátorům akcí Hrad patří dětem a Bambiriáda '99:

„Ať si říká kdo chce, co chce - jste dobří.“

Porovnání na vlastní kůži stojí za to, my už to máme za sebou. Zřejmě jsme Vás docenili až v říjnu v Křížkových pavilonech.

organizátoři jedné expozice

Vy neznáte Áděčko?

„Když se řekne zkratka AD,“ řekl nedávno o časopisu AD Marek Eben, „napadá mě kromě Anno Domini ještě antidepresivum, což myslím tento časopis je a já mu přeji, aby ještě dlouho byl.“ AD magazín vyšel poprvé na jaře roku 1990 v rozsahu 36 barevných stran formátu A4, tehdy ještě pod názvem Anno Domini. Hlavní myšlenkou časopisu a jeho cílem bylo tvořit časopis pro přemýšlivé mladé lidi, specialitou bylo více či méně nápadné křesťanské zaměření formulované redakční tezí „srozumitelně nabízet křesťanské odpovědi na otázky dnešních mladých lidí“ samozřejmě v ekumenickém duchu (a v širším slova smyslu). To ovšem neznamená, že by stránky AD nebyly především věnovány reportážím o mladých lidech, rozhovorům s jejich oblíbenými osobnostmi, článkům o partnerských vztazích a také o kultuře, cestování atd. S redakcí spolupracuje řada uznávaných novinářů (Marcela Kašpárková, Lucie Vopálenská, Bob Fliedr), psychologů (Petr Šmolka, Bohumila Baštecká), duchovních (Tomáš Halík, Svatopluk Karásek, Václav Malý) i výtvarníků (Kristina Peřichová, Vladimír Jiránek, Vladimír Renčín). Časopis finančně nepodporuje žádná církev, ale spolupracuje úzce s YMCA, s nadací Communicantes, s Nadací Člověk v tísni, s nadací Divoké husy a se Salesiánskou inspekcí Praha. Časopis AD vychází měsíčně v desetitisícovém nákladu v nakladatelství Portál, spol. s r.o., Klapkova 2, 182 00 Praha 8, fax: 02/830 28 112, E-mail: naklad@portal.cz

Pro nový ročník ARCHY

Hledáme zajímavé články a reportáže do příštího ročníku ARCHY na následující témata:

30 dnů pro občanský sektor (naše akce pro veřejnost); Humanitární akce (na kterých jsme se podíleli nebo které organizujeme); Zahraniční činnost sdružení; Zkušenosti s „řidičkem na dítě“ (vzdělávání našich vedoucích); Činnost, kterou rádi děláme (hlavní aktivity, které charakterizují naše sdružení, a zážitky z nich); Bambiriáda 2000; Komunální politika (Co dělají u vás poslanci, starostové pro děti a mládež? Oslovte ty, které znáte...); Netypičtí členové sdružení (Máte ve sdružení hendikepované děti, děti jiných národností apod?); Co nás pálí? A co pálí děti v našich sdruženích? (A co tomu přinesla ČRDM?); Co nás čeká ve 3. tisíciletí - výchova nebo vata pro volný čas?

Máte nějaký tip? Ozvěte se nám (a připojte heslo ARCHA).

ČRDM, redakce ARCHY, Senovážné nám. 24, 116 47, Praha 1, tel.: 02/24102542, fax.: 02/24234693, e-mail: crdm@adam.cz, p. Růžička.

Zpravodaj ČRDM o výchově a využití volného času dětí a mládeže

Registrace Ministerstvem kultury: MK ČR 8135

Tematická skupina 13A/A8, ISSN 1212 - 5016

Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s.p., odštěpný závod Přeprava, č.j. 1259/99 ze dne 29. 3. 1999

Redakce: Mgr. Martin Bělohávek, Michala Rocmanová, ak. mal.

Adresa redakce: Senovážné náměstí 977/24, 116 47 Praha

tel: 02/24102209, fax: 02/24102541

e-mail: crdm@adam.cz

Grafická úprava DTP LOTOS

Fotografie z archivů členských sdružení ČRDM

Uzávěrka 9-10. čísla byla dne 1. 12. 1999

ARCHY

2. 1. **Dětský valašský bál**, Frenštát pod Radhoštěm, FoS ČR
5. - 6. 1. **Tříkrálové obchůzky**, Pardubice, Česká Skalice, Kacákova Lhota, Horní Planá, Vacenovice, FoS ČR
7. - 9. 1. **Republikové finále soutěže Sedmikvítek** - Tanec, Liberec, Pionýr
14. - 16. 1. **Seminář Ekumenické lesní školy**, Praha, Junák
14. - 16. 1. **Republikové finále soutěže Sedmikvítek** v oblasti Rukodělné a výtvarné, Opava, Pionýr
15. 1. **Turnaj v ping-pongu** a výtvarná dílna, Brno, CVČ Lány
15. 1. **VII. hanácký bál**, Olomouc, FoS ČR
15. 1. **Valašský bál**, Zubří, FoS ČR
15. 1. **Hloubětínská pětaticítka**, Praha, Junák
22. 1. **Staročeský bál**, Rokycany, FoS ČR
22. 1. **Beseda 2000 let křesťanství**, Praha 1, Junák
23. 1. **Zelené Odpoledne** - malování pro rodiče s dětmi 4-6 let, Brno, CVČ Lužánky
23. 1. **Maškarní karneval**, Brno, CVČ Lány
28. - 30. 1. **Republikové finále soutěže Sedmikvítek** v oblastech Dětská porta, film, foto, video a divadlo a další hudební formy, Praha, Pionýr
28. - 30. 1. **Poledník '00** - pro lyžaře-běžkaře, Jizerské hory, Junák
29. 1. **Krojový ples**, Moravská Nová Ves, FoS ČR
29. 1. **Maškarní skautský ples**, Plzeň - Skvrňany, Junák
30. 1. **Benefiční koncert Děti dětem**, Praha, Nadace Dětem 3. tisíciletí a Pionýr

Ohlédnutí za prázdninovým srazem A-TOM

Ač je letní 18. sraz tomíků už dávno minulostí, nadále přicházejí ohlasy, a to ohlasy pochvalné. Chodovský sraz patřil k nejúspěšnějším akcím našeho sdružení v roce 1999 a pořadatelé z oddílu TOM Chodov mají být na co hrdí. Za velkou pomoc jsou vděční místním podnikatelům, radním a vlastně všem chodovským.

Obnova Staré vody

Již několik let tradičně pomáháme při obnově okolí sice chráněné, ale velmi poničené a zanedbané barokní památky a poutního místa Stará voda ve Vojenském výcvikovém prostoru Libavá. Sjíždějí se sem skautky a skauti z Opavy, Frydku-Místku, Polanky, Ostravy, Města Libavé, Dubu, Čechovic,

Doloplaz, Olomouce, ale přijíždějí pomoci také bývalí obyvatelé této části Sudet, nyní občané SRN. Při posledním víkendů v září se nás na této akci sešlo šedesát čtyři. Čistili jsme čelní stranu bývalého kláštera, zadní část ambíto, přístupovou cestu a vyváželi jsme rumisko u Královské studánky. V podvečer jsme se všichni sešli u naší „aleje česko-německého porozumění“ a k předchozím čtyřem stromům jsme zasadili další - tentokrát javor. Večerní světelný průvod sice provázely kapky deště, ale poesie večera vyvrcholila kytarovým koncertem v setmělém kostele. V neděli dopoledne přijelo asi čtyřicet studentů bohoslovecké fakulty a sloužili v poničeném kostele mši. Obnova Staré vody bude pokračovat i v příštím roce.

50. sraz oddílů TOM

V Kyjovicích – Podzámčí pořádali 24. - 26. září 1999 ostravský oddíl TOM BVÚ jubilejní padesátý sraz oddílů zabývajících se turistikou a tábořením. Pořadatele potěšila neuvěřitelná účast – přijelo přes šest set lidí! I když bylo počasí všelijaké, konal se opět pětiboj „O štít vítězů“, soutěž o nejhezčí scénku, zpěv, ale i jiné hry a závody. V sobotu večer se rozhořel každoroční táborák. Letošní sraz však nebyl výjimečný pouze tím, že se konal již po padesáté. Své 75. narozeniny zde totiž oslavil zakladatel TOM BVÚ, nositel Zlatého březového lístku Karel Liba.

Kamarád Cup

Letos na jaře se v Olomouci, Pardubicích a Plzni konala regionální kola turnaje v malé kopané s názvem „Kamarád Cup 1999“, který pro děti z dětských domovů z celé České republiky uspořádalo Sdružení klubů správných kamarádů ČR za spolupráce Nadace Kamarádi a Informačního centra oddílů a klubů. Finálové kolo se konalo 2. a 3. října v Netolicích. V boji o třetí místo byla úspěšnější Sázava, která porazila Plzeň 3 : 1 a celkovým vítězem turnaje se stalo mužstvo z Hodonína, které ve finále porazilo DD Štítý poměrem 2 : 1. Další série turnajů je naplánována na rok 2001.

Tomík ve Švédsku

Pod záštitou Evropské unie, agentury Mládež pro Evropu, se letos v říjnu zúčastnil Martin Příbzl z brněnského oddílu Vichr z hor krátkého studijního pobytu ve Švédsku. Sešli se zde zástupci mládežnických organizací, národních agentur, různých center, představitelé magistrátu a další lidé zabývající se prací s mládeží a dětmi. Kromě České republiky zde bylo zastoupeno také

Španělsko, Francie, Německo, Švédsko, Polsko, Maďarsko, Bulharsko, Slovinsko, Rumunsko, Lotyšsko, Litva a Estonsko. Hlavní náplní zde byla prezentace vlastních zemí, finance a hledání recip-ročních partnerů.

Pojďte pane, budeme si hrát

Základní škola v Praze na Jižní ulici přivítala po roční odmlce 126 účastníků. Program byl nabitý. Účastníci – instruktoři

a vedoucí základních dětských kolektivů ze sdružení Pionýr procházeli sekcemi, jejichž úkolem bylo ukázat, co vše se dá dělat při pravidelné schůzkové činnosti. Schůzka v klubovně měla za úkol nejen ukázat vhodnost hry, její kritéria při výběru, ale také se zabývala testy a jejich sestavováním. Sekce v tělocvičně prověřovala znalosti účastníků při sportovních hrách a při přípravě sportovních disciplín. Nezapomnělo se ani na bezpečnost. Sekce s podtitulem „netradiční formy“ ukázala možnosti motivací činnosti a práci s materiály, které vydává sdružení Pionýr, a také seznámila účastníky s využitím techniky. Schůzka v přírodě byla fyzicky i psychicky velice náročná. Další vzdělávací sekce měly název „Herní systémy, jejich tvorba a užití“ a „Poznej sám sebe“. Organizátoři nezapomněli ani na páteční výměnu zkušeností jednotlivých účastníků, a na sobotní noc otevřela své brány pravá orientální čajovna. O úspěchu akce svědčí již nyní dotazy na pokračování příští rok. To určitě bude.

Kalendář akcí najdete na str. 27

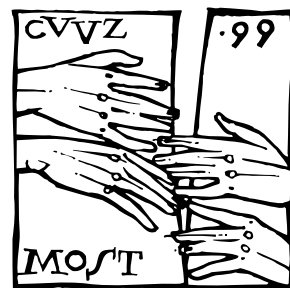
Memoriál K. H. Máchy
27. - 31. října 1999
proběhl již IX. ročník štafetového běhu z kopce Radobýl, pořádaný na paměť K. H. Máchy litoměřickými skauty. Zúčastnilo se téměř 100 hlídek po 5 závodnicích z celé republiky.

Memoriál K. H. Máchy 9. ročník

CVVZ Most 99

Od pátku 12. do neděle 14. listopadu se v Mostě uskutečnila další Celostátní Velká Výměna Zkušeností - CVVZetka. Na celé tři dny byla naplánována spousta nabídkových programů, seminářů a diskusních fór pro čtyři stovky účastníků z řad všech ozňých sdružení dětí a mládeže. Organizátoři CVVZ 2000 již nyní všechny zvou na 10. až 12. listopadu 2000 do Českých Budějovic na další ročník.

Miss

V sobotu 18. prosince 1999 uspořádala Pionýrská skupina Václava Kratochvíla ve Starém Plzenci Dětskou Miss Radyně 99. Věková kategorie soutěžících dívek byla 6 - 14 let a podmínky soutěže byly následující: slovní projev, zručnost, taneční projev, volná disciplína a proměná. Po skončení soutěže následovala diskotéka.